

JUBILEUMCONGRES
DER J.D.
24 T/M 26 JANUARI
MECC MAASTRICHT
FORUM
N° 100

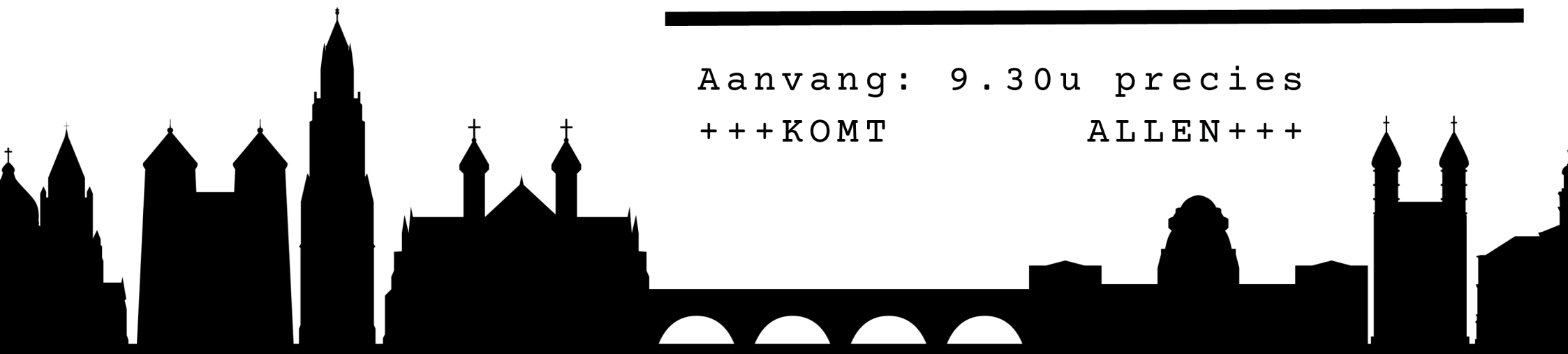
jonge democraten

100^e ALV

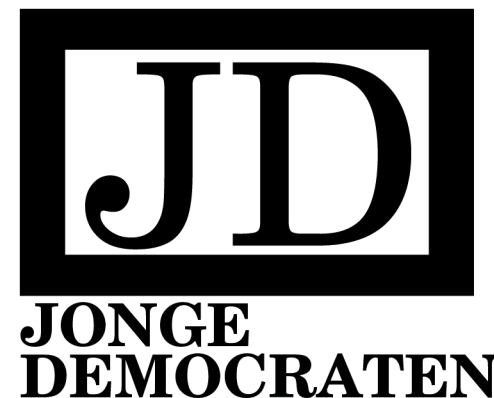
Aanvang: 9.30u precies

+++KOMT

ALLEN+++

**WINTERCONGRES
MAASTRICHT**

Voordracht CVZ en SNC

Het Landelijk Bestuur draagt als Congresvoorzitters (CVZ) voor: Annabel Broer, Lars Gerrits, Hester van Wessel en Joris Hetterscheid.

Het Landelijk Bestuur draagt als Stem- en Notulencommissie (SNC) voor: Rachelle Smook, Bink Heemskerk, Leon Holtkuile, Leon Dekker, Reinder Douma, Douwe Brandenburg, Richard Korpel en Alessandro van Norel.

Colofon

Dit is een uitgave van de Jonge Democraten ten behoeve van de 100ste Algemene Ledenvergadering der Jonge Democraten.

Samengesteld door Max Jongmans.

Heb je een vraag? Benader Max via secretaris@jongedemocraten.nl

Wil je iets vertrouwelijk bespreken? Benader de vertrouwenspersonen via vertrouwenspersonen@jongedemocraten.nl

Inhoudsopgave

Voordracht CVZ en SNC	1
Inhoudsopgave	1
Locaties	2
Hoe werkt een congres?	2
Agenda ALV	5
Congresprogramma	6
Algemene bestuursverantwoording	7
Persoonlijke bestuursverantwoording	11
Terugkoppeling aangenomen organisatorische moties	19
Verantwoording DEMO	20
Kandidaten DEMO	21
Voordracht IO	22
Nominaties Jan Terlouw-prijs	24
Perslijst	24
Politieke moties en amendementen	27
Wijzigingen Huishoudelijk Reglement	51
Statutenwijzigingen	53
Organisatorische moties	55
Amendement op de begroting	57
Resolutie Onderwijs	59

Locaties

ALV

Het congres vindt dit jaar plaats in het Bourgondische zuiden: het mooie Maastricht. De locatie is goed bereikbaar met een korte treinreis van Maastricht Centraal naar Maastricht Randwyck, een fietstocht van zeven minuten of een pitoresque wandeling van een klein half uurtje.

Adres: Forum 100, 6229 GV Maastricht

Borrel- en slaaplocatie

Op vrijdagavond borrelen we bij Stayokay Maastricht. En van de borrel kunnen we direct doorkruipen naar ons bed, want hier zullen we ook overnachten.

Adres: Maasboulevard 101, 6211 JW Maastricht

Dinerlocatie

Om ons honderste congres te vieren gaan we op zaterdag uitgebreid dineren bij Grand Café d'n Ingel. Hier wordt een compleet verzorgd driegang menu voor ons klaargemaakt, zodat we met een volle maag het feest tegemoet kunnen.

Adres: Vrijthof 13, 6211 LD Maastricht

Feestlocatie

Een congres is natuurlijk niet compleet zonder feest, en daarom gaan we op zaterdagavond los bij studentevereniging KoKo! De ingang is te vinden bij de kruising van de Parallelweg en de Sint Antoniuslaan, waar je het industrieterrein op moet lopen.

Adres: Geroeders Hermansstraat 11-13, 6221 XL Maastricht

Hoe werkt een congres?

Wat is een congres?

Het congres is de Algemene Ledenvergadering (ALV) van de Jonge Democraten. Drie keer per jaar vindt er een ALV plaats: twee keer een meerdaags, politiek congres in de zomer en de winter, en een organisatorisch, eendaags congres in september. De ALV is het hoogste orgaan van de vereniging. Het bestaat in principe uit alle leden. In de praktijk worden de termen 'ALV' en 'Congres' vaak gebruikt als synoniemen, maar meestal gaat de ALV alleen om de vergadering, terwijl het Congres over het hele congresweekend, inclusief eten, feest en gezelligheid gaat.

Binnen de JD wordt het 'one man, one vote' systeem gehanteerd. Dat betekent dat ieder (betalend) lid mag stemmen en het woord mag voeren tijdens de ALV. Op die manier heeft elk lid invloed op de organisatorische en inhoudelijke koers van de vereniging. Er worden op de verschillende congressen namelijk allerlei inhoudelijke en organisatorische zaken besproken en bepaald. Bovendien vinden er verkiezingen plaats. Zo wordt op het wintercongres de Commissie van Beroep verkozen.

Op de politieke congressen wordt er gediscussieerd over inhoudelijke onderwerpen. Dat gebeurt tijdens de behandeling van politieke moties, resoluties en amendementen.

Op het organisatorisch congres komen de organimo's (organisatorische moties), HR-wijzigingen, Statutenwijzigingen en de financiën uitgebreid aan bod. Het Septembercongres is verder het moment waarop het nieuwe Landelijk Bestuur haar beleidsplan presenteert.

Daarnaast zijn er altijd interessante gasten op congressen waarbij er gelegenheid is voor discussie. Het congresfeest is bovendien een goede gelegenheid om veel Jonge Democraten beter te leren kennen en (politieke) ervaringen en meningen met elkaar uit te wisselen.

Speciaal voor nieuwe leden

Voor nieuwe leden is een congres erg interessant. Het is een gelegenheid om te ervaren wat er speelt bij de Jonge Democraten en een hoop mensen te leren kennen. Voor het begin van het congres is er om 09:30 een speciaal moment waarbij alles verteld wordt dat je over een congres moet weten. Als je nog vragen hebt tijdens het congres staan er altijd ervaren leden voor je klaar om te helpen.

Wat voor voorstellen zijn er?

Een voorstel kan worden ingediend door werkgroepen, Algemene Afdelingsvergaderingen, het Landelijk Bestuur of gewoon vijf leden. Over deze voorstellen zal tijdens het congres worden gestemd door de leden. De voorstellen die worden aangenomen bepalen wat de JD vindt en doet. De regelingen voor het indienen van voorstellen vind je altijd in de laatste versie van het Huishoudelijk Reglement. Er zijn verschillende soorten voorstellen:

Wijzigingsvoorstellen Huishoudelijk Reglement & Statuten

Er kunnen wijzigingsvoorstellen voor het Huishoudelijk Reglement (HR) en de Statuten van de Jonge Democraten worden ingediend. Voor wijzigingen van de Statuten geldt een bijzondere stemprocedure in twee rondes.

Beleidsplan & Bestuursverantwoording

Het Landelijk Bestuur stelt elk jaar in de zomer een beleidsplan voor het komende jaar op. Verder legt het Landelijk Bestuur bij elk congres verantwoording af over het functioneren in de afgelopen periode en de uitvoering van organisatorische moties. Je kunt over het beleidsplan, of de uitvoering hiervan, vragen stellen tijdens het bestuursblok.

Organisatorische Moties (Organimo's)

Als leden het bestuur willen oproepen om iets te doen, gebeurt dat via een organimo. Het Landelijk Bestuur probeert organimo's altijd zo goed mogelijk uit te voeren. Naar aanleiding van het bestuursblok kunnen ook actuele organimo's worden ingediend. Dat kan tot drie uur na het bestuursblok.

Politiek Programma (PP)

In het Politiek Programma zijn de grote lijnen van de politieke standpunten van de Jonge Democraten opgenomen. Het Politiek Programma kan door middel van resoluties en amendementen tijdens de politieke congressen worden veranderd. Kleine wijzigingen vinden plaats door middel van een amendement. Een resolutie dien je in als je meer dan één alinea wilt wijzigen, toevoegen of schrappen. Deze resoluties kunnen zelf ook worden geamendeerd. In dat geval worden eerst de amendementen behandeld, en vervolgens wordt over de resolutie als geheel gestemd.

Politieke Moties (PM's)

Over concrete onderwerpen kunnen moties worden ingediend. Het gaat dan vaak om een concrete uitwerking van de algemene politieke ideeën. Politieke moties zijn ondergeschikt aan het PP. Terwijl politieke moties meestal gaan over zaken die al langer lopen, zijn de urgente politieke

moties (UPM's) geschikt om een uitspraak van het congres te vragen over een actuele politieke kwestie die bij het volgende congres niet meer relevant zal zijn.. Deze UPM's hebben dan ook een latere inleverdeadline dan normale moties. Als wordt gesproken over moties gaat het meestal om politieke moties.

Moties van Orde

Een motie van orde is geen motie die vooraf moet worden ingediend, maar die tijdens het congres kan worden ingediend. Vind je bijvoorbeeld dat het congres te rumoerig wordt of vind je dat de behandeling van moties niet overeenstemt met de statuten, dan sta je op en roep je "Motie van Orde!". De congresvoorzitter zal je dan spreekrecht geven om je motie van orde toe te lichten. Daarna zal de voorzitter je motie overnemen of aan het congres ter stemming voorleggen.

Congresfunctionarissen

Het congres moet natuurlijk geleid worden. Hiervoor worden een aantal ervaren leden aangesteld die streng doch rechtvaardig, en met de nodige kwinkslagen, de zaak in het gareel proberen te houden.

Congresvoorzitters (CVZ)

Het congres wordt voorgezeten door onafhankelijke congresvoorzitters. Zij worden door het Landelijk Bestuur voorgedragen aan de Algemene Ledenvergadering om het congres technisch te leiden en hebben het recht om gedurende het congres, indien nodig, met aanpassingen van de tijden in de agenda te komen.

Stem- en Notulencommissie (SNC)

Dit zijn de mensen die zich bezighouden met de stemming over de verschillende voorstellen en het notuleren van de ALV. Ook tellen zij de

stemmen die op de verschillende kandidaten voor bestuursfuncties en de DEMO worden uitgebracht.

Volgorde van behandeling

Het Landelijk Bestuur en de CVZ maken samen een voorstel voor de volgorde waarin voorstellen op het congres worden behandeld. Hierbij letten ze op hoe relevant, vernieuwend en actueel de ingediende voorstellen zijn. De ALV stelt die volgorde uiteindelijk vast.

Agenda ALV

Zaterdag

	Opening	
8:45	inschrijfbalie	
9:00	Nieuweledenmoment	
9:30	Opening congres	
9:45	Opening ALV100	Installatie CVZ & SNC
		Vaststellen agenda
		Vaststellen notulen ALV99
		Bestuursverantwoording
		DEMO-verantwoording
		Financieel blok
		Kandidatenpitch DEMO
		Voordracht IO
		Politieke voorstellen
12:55	Schorsing ALV100	Lunch
13:00	Opening Stemdoos	
13:25	Heropening ALV100	Wijzigingen Huishoudelijk Reglement en Statuten
		Resolutie Onderwijs
		Politieke voorstellen

14:30 Schorsing ALV100 Burgemeester Maastricht

15:15 Heropening ALV100 Politieke voorstellen

16:15 Schorsing ALV100 Jan Willem Bertens

Zondag

9:00	Heropening ALV100	(Actuele) organimo's
		Urgente politieke moties
		Politieke voorstellen
9:30	Sluiting Stemdoos	
10:45		Uitslagen
		Uitreiking Jan Terlouw-prijs
11:00	Schorsing ALV100	Alexandra van Huffelen
12:00	Sluiting ALV100	

Congresprogramma

Vrijdag		Locatie
18:00-21:00	Opening aanmeldbalie slaaplocatie	StayOkay Maastricht
20:00-00:00	Borrel	StayOkay Maastricht
Zaterdag		
8:00-10:30	Ontbijt	StayOkay Maastricht
9:00-9:30	Nieuweledenmoment	MECC zaal 2.1
9:30-9:45	Opening congres	MECC zaal 2.1
10:00-10:45	Subsessie: Voor het eerst inspreken	MECC zaal 2.3
11:30-12:15	Subsessie: Economie van Europa en het rapport van Draghi	
12:55-13:25	Lunch	MECC zaal 2.3
13:30-14:30	Subsessie: De toekomst van Syrië	MECC zaal 2.3
14:30	Plenaire sessie: Burgemeester van Maastricht	MECC zaal 2.1
15:15-16:15	Subsessie: Democratie in Nederland	MECC zaal 2.3

16:15-17:00	Plenaire sessie: Jan Willem Bertens	MECC zaal 2.1
17:45-19:15	Diner shift 1	Grand Café d'n Ingel
19:30-21:00	Diner shift 2	Grand Café d'n Ingel
21:00-1:00	Feest	Studentenvereniging KoKo
Zondag		
8:00-10:30	Ontbijt	StayOkay Maastricht
10:00	Uitchecken	StayOkay Maastricht
9:00	Heropening ALV100	MECC zaal 2.1
11:00-12:00	Plenaire sessie: Alexandra van Huffelen	MECC zaal 2.1
12:00	Afsluiting ALV100	MECC zaal 2.1

Bestuursverantwoording

Voorwoord

Lieve Jonge Democraten,

Inmiddels is het alweer een halfjaar geleden dat wij in Den Haag werden verkozen om ons een jaarlang voor de vereniging in te mogen zetten. Op dat moment begon het voor ons gelijk. We gingen hard aan de slag met investeringen in ledenwerving, een nieuwe politieke strategie en verschillende nieuwe ontwikkeltrajecten.

Nu, op deze 100e Algemene Ledenvergadering, zijn wij blij dat deze inzet haar vruchten heeft afgeworpen. Na een lange periode van krimp, stijgt het ledenaantal weer, waar we ook op dit congres de baten van ervaren. Het is mooi om te zien dat er zo veel nieuw talent vol enthousiasme haar thuis vindt binnen de JD en we kijken ernaar uit deze mooie mijlpaal met jullie in Maastricht te vieren.

We kijken onder andere terug op een geslaagd kaderweekend, mooie masterclasses en politieke samenwerkingen. Keer op keer zien we weer hoeveel waarde de JD toe kan voegen - zowel op persoonlijk vlak, als op het politieke toneel.

Om de positie van de JD te versterken en ook voorbij de gebruikelijke bestuurstermijnen te kijken, zijn we aan de slag gegaan met een meerjarenstrategie. Hiermee stellen we doelen voor de vereniging, zowel op intern als extern vlak. Hierdoor willen we niet alleen een politiek verhaal vertellen over de toekomst, maar juist ook werken aan een verenigingsstructuur die toekomstbestendig is, waarin iedereen zich prettig voelt.

Want dat laatste is in deze politieke turbulentie van groot belang. Te veel mensen voelen zich niet meer thuis in Nederland door de verharding in de samenleving, polarisatie en het discriminerende beleid van het kabinet. Vanuit de JD verzetten wij ons hier tegen en komen we op voor het Nederland dat wij kennen en voor ogen hebben, waarin iedereen zichzelf kan zijn, welkom is en zich ook thuis voelt.

Dat thuis hopen we ook binnen de vereniging zelf te bieden aan al onze leden - oud én nieuw. We kijken er dan ook naar uit om dit jubileumcongres met jullie allemaal te vieren.

Met progressieve groet,

Frouke van Dam	Voorzitter
Max Jongmans	Secretaris
Manish Jhinkoe-Rai	Penningmeester
Bart Hiddema	Bestuurslid Politiek
Jakub Tatoušek	Bestuurslid Profilering
Ralph Roodhorst	Bestuurslid Pers
River van Uden	Bestuurslid Organisatie
Yara Wilhelmy Damsté	Bestuurslid Leden

Ledenwerving

Om de ledenaantallen te verhogen hebben we afgelopen zomer met Bestuur Van der Valk een grote investering gedaan in ledenwerving. Dit heeft haar vruchten afgeworpen, waardoor we sinds augustus ruim 400 nieuwe leden hebben mogen verwelkomen. De samenwerking met D66 hierin en verbeteringen in de infrastructuur zorgen ervoor dat jonge D66'ers makkelijker hun weg naar de JD vinden. Ons doel is om dit

ledenaantal te stabiliseren, door aan de ene kant de lessen omtrent ledenwerving duurzaam in te zetten en aan de andere kant leden te blijven binden, waardoor de uitstroom vermindert.

Een belangrijk onderdeel daarvan is de ontwikkeling van nieuwe programma's voor talentontwikkeling. Hierbij kan je denken aan de masterclasses, het nieuwe opleidingstraject voor potentiële gemeenteraadsleden en het mentorprogramma JD Academy wat nieuw leven wordt ingeblazen. Hiermee hopen we talent vast te houden, ook wanneer zij al langere tijd actief bij ons zijn geweest. Hierbij hoort ook een nauwe samenwerking met de Landelijke Talentencommissie van D66, waarmee we proactief JD'ers ondersteunen om in de politiek te komen.

Rondom sociale veiligheid is de gedragscodecommissie bezig met de herziening en evaluatie van de gedragscode. Binnen het bestuur hebben wij ook verschillende evaluaties uitgevoerd om het proces rondom klachten en meldingen te verbeteren en de communicatie richting betrokkenen te versterken. Hoewel we natuurlijk hopen dat er zich nooit iets vervelends voordoet, zijn we blij om te merken dat leden ons kunnen vinden wanneer er iets is gebeurd of zij zich niet prettig voelen.

Daarnaast zien we dat het merendeel van de afdelingsbesturen weer goed gevuld is. Grotere besturen zorgen voor veel kansen voor ledenbinding, nieuwe activiteiten en frisse energie, maar kunnen ook groei pijnen met zich meebrengen. Als bestuur proberen wij hier zo goed mogelijk in te ondersteunen en afdelingen voldoende autonomie te geven zodat zij zelf hun eigen beslissingen kunnen maken. Hier hebben wij ook zelf veel van geleerd, bijvoorbeeld op momenten dat er miscommunicatie ontstond tussen het Landelijk Bestuur en de

afdelingsbesturen. Deze lessen nemen we de rest van het jaar mee en leiden hopelijk tot een nog fijnere samenwerking in de rest van het jaar.

Op internationaal vlak is Team Internationaal met succes van start gegaan. Met een JD'er in zowel het bestuur van LYMEC (Europese koepelorganisatie), als IFLRY (mondiale koepelorganisatie) en een gedreven team kunnen wij internationaal een sterk geluid laten horen; wat met het huidige politieke klimaat hard nodig is. Daarbij komt dat dit congres voor het eerst een International Officer verkozen zal worden. We zijn erg blij met al het harde werk dat Maarten Tollenaar afgelopen jaren voor de JD verricht heeft en kijken uit naar de samenwerking met zijn opvolger.

Politiek

Zoals iedereen kan zien bij het openslaan van de krant, is de politieke situatie afgelopen jaar volledig veranderd. Niet alleen is er sprake van veel oorlog en geweld in de wereld, maar ook binnen ons land neemt de (geo)politieke spanning toe. Daarnaast neemt D66 voor het eerst in lange tijd weer plaats in de oppositie. Dit betekent dat wij aan de ene kant kans hebben om een mooi verhaal tegenover het harde politieke debat te zetten, maar dat we er aan de andere kant ook lastiger tussenkomen in de media.

Om onze nieuwe politieke positie te versterken, hebben we een nieuwe politieke strategie opgesteld. Hierbij focussen we proactief op drie thema's: onderwijs, zorg en wonen. Deze keuze is gemaakt na een politieke analyse van ons politiek programma, de politieke situatie (en kansen) en verschillen tussen de JD en D66. Op deze onderwerpen leveren we proactief input aan landelijke politici. Denk bijvoorbeeld aan

een visiestuk over studentenhuisvesting, input voor jeugdzorgdebatten of voorstellen voor kamervragen.

Dit betekent echter niet dat we op andere onderwerpen stil zijn. Op het moment dat er in de politiek een onderwerp opkomt wat voor ons van belang is, schieten we ook in de startblokken. Zo stonden we begin dit jaar voor de Tweede Kamer met een bord 'Beste minister Faber, hier werken we aan uw vertrek'. Daarmee kwamen we in actie tegen de proefballon van Faber om terugkeerborden bij asielzoekerscentra te plaatsen. Ook hebben we met andere jongerenorganisaties een Manifest voor Toekomstige Generaties opgesteld om een amendement van Kamerlid Joost Sneller te ondersteunen, plaatsten we ons eigen grensbord tegen de grenscontroles en kwamen we met het CDJA in actie tegen de BTW op sporten. Daarnaast zoeken we ook de samenwerking met mensen verder buiten onze bubbel; zoals met de SGP jongeren over abortus en medische ethiek.

Het contact met de Eerste Kamer en Tweede Kamer is ook erg warm. Bart en Frouke sluiten wekelijks aan bij fractievergaderingen en hebben daarnaast nauwe banden met politici. Ook houden we met het Politiek Kern Overleg de politieke agenda in de gaten, waardoor we niet verrast worden door debatten en ons goed voor kunnen bereiden. Doordat input niet meer alleen in deze vergaderingen wordt gegeven, maar al op een eerder moment, kunnen we uitgebreider onze mening laten horen, waardoor deze ook beter meegenomen kan worden. Hierbij betrekken we de relevantie Politiek Adviseurs en in enkele gevallen andere leden die nauw politiek betrokken zijn bij specifieke onderwerpen. Hiermee kunnen we een kwalitatieve, snelle en gedragen bijdrage leveren aan het politieke debat.

Pers & profilering

We schrijven geregeld pers- en opiniestukken over onze kernthema's en andere politieke actualiteit, waar we wederom een belangrijke rol wegleggen voor het Politiek Kern Overleg. We merken helaas wel dat het lastig is om er als oppositie-jongerenorganisatie tussen te komen. Media geven de voorkeur aan politieke jongerenorganisaties die gelieerd zijn aan coalitiepartijen of jongerenorganisaties die fel tegen de moederpartij ingaan. Daarbij hanteren we voor onszelf het criterium dat media-aandacht altijd bij moet dragen aan het bereiken van het ander doel en we bij D66-kritiek dit eerst intern aangekaart willen hebben. Toch zijn we bezig om de banden met journalisten te verwarmen, zodat zij ons makkelijker weten te vinden. Daarvoor zijn we een nieuwe contactenlijst aan het opstellen, gezien de huidige helaas niet meer actueel is.

Op sociale media is onze aanwezigheid dit jaar erg gegroeid. De eerder genoemde 'Faberactie' leidde tot een recordaantal interacties met een JD-post, wat zich ook in een flinke groei van volgers vertaalde. Daarnaast hebben we op initiatief van het bestuur besloten aandacht te vragen voor een brede verdeling van culturele feestdagen. Hiermee pogen we de inclusie en diversiteit van de JD te versterken. Komend halfjaar willen we meer focus leggen op het maken van video's op Instagram en TikTok zodat we nog meer mensen bereiken.

Daarnaast ligt er ook een grote campagne-uitdaging in het verschiet. Aan de ene kant treffen we voorbereidingen voor de gemeenteraadsverkiezingen en aan de andere kant hebben we ons eigen noodcampagneprotocol gemaakt voor het geval dat Kabinet-Schoof het jaar niet volmaakt. Op het moment dat dat gebeurt kunnen wij snel schakelen, leden betrekken en van start gaan met de campagne.

Financiën

Het jaar 2024 was een zeer financieel turbulent jaar. We begonnen met het ervaren van de eerste daling van de inkomsten als gevolg van de daling in het aantal zetels in de Tweede Kamer van 24 naar 9 door de Tweede Kamerverkiezingen in november 2023. Dat heeft best een grote impact gehad op de inkomsten; zeker vanwege de afhankelijkheid van de subsidies en het aandeel van de Tweede Kamerzetels die in die berekening verwerkt is. We merkten al sinds het begin van 2024 dat we veel moesten gaan inleveren. Echter betekent dat niet dat er geen tot weinig activiteiten en/of momenten georganiseerd konden worden. We hebben als bestuur ons daartoe ingezet en kijken terug op een mooi jaar. Dat is te danken aan beide besturen die in 2024 hebben bestuurd.

Echter zijn en blijven er onzekerheden spelen. Het aantal subsidiabele leden en de laatste daling in inkomsten blijven een onderwerp van gesprek, maar ook een onderwerp van zorg. Het afgelopen jaar hebben we na het aannemen van een actueel organimo flink geïnvesteerd in het verkrijgen van nieuwe leden. Dit heeft ertoe geleid dat we een stijging in het aantal leden hebben gezien sinds de campagne. Meer dan honderden leden sloten zich aan. Hierdoor hebben we de aanvraag van de financiering van 2025 voldaan aan onze wettelijke verplichtingen om subsidies te ontvangen.

Tegelijkertijd levert dat ook twee discussies op. Hoe zorgen we ervoor dat we de komende tijd voldoende inkomsten blijven genereren. Daarnaast hebben we ook te maken met de daling in inkomsten. Afdelingen zijn voor de vereniging belangrijke organen. Daar gebeurt het immers. Om die reden hebben we als landelijk bestuur besloten de vaste afdracht zo hoog mogelijk te houden voor afdelingen. Dat betekent dat we hopen dat afdelingen met de vaste afdracht ook voldoende activiteiten kunnen

organiseren om leden te werven en te binden. We beseffen ons ook dat het nooit voldoende zal zijn, dus moeten we kijken hoe we het binnen deze kaders kunnen volmaken. Met onze creativiteit en ervaring kunnen we veel bereiken.

Tegelijkertijd moeten we ook discussies gaan starten die we het liefst niet willen hebben. Hoe gaan we om met de uitgaven, waar zijn we bereid extra voor te betalen en hoe zorgen ervoor dat de toegankelijkheid geborgen blijft? Ook in dit bestuur zal er altijd ruimte zijn om de discussie omtrent maatwerk te bespreken. Dat betekent dat als er financiële drempels zijn, we kunnen kijken naar wat kan. Ook voor afdelingen geldt hetzelfde, echter kan het in gevallen leiden tot het niet gewenste resultaat, maar het gaat erom dat we de poging wagen. Een belangrijke is in ieder geval met elkaar op tijd het gesprek aangaan.

Op het zomercongres 2025 zal de jaarrekening 2024 besproken worden. Ik verwacht een negatief resultaat, maar dat heeft deels te maken met een verlaagde inkomsten vanuit de subsidies over boekjaar 2023, de ledenwervingscampagne en de lustrumuitgaven. Echter hoeven we ons geen zorgen te maken; dit wordt opgevangen en we hoeven niet aan ons weerstandsreserves te zitten. Dat betekent dat we het aardig goed doen.

In 2025 zal de laatste fase van de daling van inkomsten ingezet worden. Dit zal betekenen dat we minder geld hebben en dus ook minder geld kunnen uitgeven. Prioriteit zal gegeven worden aan onze wettelijke, statutaire en contractuele verplichtingen. Dat kunnen we dit jaar dragen en zal tot geen dringende financiële problemen leiden. Echter is de pijnlijke boodschap toch echt dat er dingen anders gedaan en georganiseerd moeten worden. Maar dat is een beleidsmatige keuze en die laat ik graag over aan jullie, de ALV. Zo zorgen we voor draagvlak en dat er wederzijds begrip is.

Mocht je de functie van penningmeester leuk en interessant vinden en mogelijk vanaf september willen uitvoeren kan er altijd contact opgenomen worden met het Landelijk bestuur!

Persoonlijke Bestuursverantwoording

Voorzitter – Frouke van Dam

Lieve leden,

Wat is er veel gebeurd sinds wij in september als bestuur zijn ingehamerd. Met een spiksplinternieuw kader vol nieuwe energie hebben we deze sprong in het diepe gewaagd. Door de fijne overdracht met Floris had deze sprong voor mij gelukkig een zachte landing, waardoor we al snel aan de slag konden met grote onderwerpen, zoals ledenwerving, politieke acties en nieuwe projecten voor talentontwikkeling.

Ik ben blij om te zien dat er zo veel nieuwe leden zijn aangesloten bij de JD, het kader zich weer vult en we vol enthousiasme aan de slag kunnen. Tegelijkertijd zijn we ook hard aan de slag om ervaren leden aan de vereniging gebonden te houden. Door een professioneel opleidingstraject voor potentiële gemeenteraadsleden op te zetten, werken we al vooruit aan onze campagne: 'een Jonge Democraat in elke Raad'. Daarnaast is het fundament voor het mentorprogramma gebouwd en blijft ledenwerving en -binding een hoog punt op de agenda.

Om ook over de grenzen van het bestuursjaar heen te kijken, zijn we gestart met een meerjarenstrategie. Hier ben ik persoonlijk erg blij mee, omdat we zo doelen voor de verenigingsstructuur, politieke impact en

thema's als inclusie ook op lange termijn vormgeven en de positie van de JD versterken.

Aan die positie werk ik ook op politiek vlak, waar we ons nu in een turbulente situatie verkeren. Waar het kabinet zich met moeite van crisis naar crisis weet te navigeren, is ook D66 zoekende naar hun plek in de oppositie. Vanuit ons brengt dit ook een nieuwe politieke realiteit met zich mee. Zoals eerder geschreven heeft dit invloed op onze mediakansen en relatie tot D66. Concreet werken Bart en ik wekelijks met politiek adviseurs aan input voor debatten, die soms woordelijk worden overgenomen. Dit is een mooie nieuwe samenwerking die steeds meer vorm krijgt, waarmee we ook het PKO actief bij de vereniging kunnen betrekken en D66 continu scherp kunnen houden. We merken dat deze inhoudelijke bijdrage ook door D66 erg wordt gewaardeerd en ons duidelijke handvatten biedt in de nieuwe politieke realiteit.

Een nadeel hiervan is wel dat leden hier minder concrete output van meekrijgen. Daarom zoeken we actief de samenwerking op met andere jongerenorganisaties. Deze banden zijn warm, ik kan het goed vinden met mijn collega-voorzitters en we hebben al verschillende succesvolle samenwerkingen gehad, onder andere over migratie, sport en seksuele gezondheid. Het is mooi om onze vereniging te kunnen verbinden met andere organisaties die politiek misschien wat verder van ons af liggen, maar waar we qua structuur, projecten en dagelijkse werkzaamheden wel op lijken.

Daarnaast ben ik persoonlijk druk geweest met het aanhalen van banden met D66'ers en D66-organen die ons kunnen helpen met het vormgeven van opleidingstrajecten en de positie van de JD kunnen versterken, zoals het Els Borst Netwerk, Diversiteitsnetwerk en verschillende oud-politici. Ook kijk ik terug op een geslaagde speech op het D66-congres, waarna

ik mooie gesprekken heb gevoerd met D66'ers over het belang van de JD en intergenerationele samenwerking. Dit contact met externe partners, politici en bestuurders geeft mij ontzettend veel energie, vooral als ik bij hen enthousiasme voel voor onze mooie vereniging.

Ik kijk er ontzettend naar uit om deze processen de rest van het jaar voort te zetten en samen met de afdelingen, werkgroepen en commissies te bouwen aan een sterke JD, waarbij we ondanks de financiële krapte een ontzettend mooi bestuursjaar neer kunnen zetten.

Liefs,

Frouke

Secretaris – Max Jongmans

Lieve JD'ers,

Na een hele zomer ingewerkt te worden door mijn lieftallige voorganger, sta ik nu een aantal maanden volledig op eigen benen. Het is veel en soms stressvol, maar bovenal heel leuk! Maar goed, jullie willen natuurlijk weten wat ik de afgelopen maanden uit heb gespookt, dus ik zal niet te veel woorden verspillen aan er naartoe praten en er meteen concreet op in gaan.

Het kostte me wat tijd om me alle aspecten van mijn functie eigen te maken: notulen uitwerken, de website bijhouden (en af en toe repareren wanneer er iets stuk gaat of hij er zelfs helemaal uit ligt), nieuwsbrieven sturen, elke week weer heel veel mails wegwerken, vragen over de statuten en het HR beantwoorden en, misschien wel het spannendste deel van mijn functie, congressen voorbereiden! Ook ben ik bezig geweest met de aankomende statutenwijziging over de

leeftijdsverlaging, waar ik een inputsessie voor heb georganiseerd. Ook heb ik zo nu en dan bijgesprongen in dingen die niet per se binnen mijn functie liggen. Zo heb ik Yara mogen helpen bij de EU masterclass. Ondertussen heb ik het grootste gedeelte van mijn kerntaken wel onder de knie en ben ik van plan wat meer tijd vrij te maken voor grotere projecten. Zo ben ik bezig om de kaderwiki (het online informatieplatform voor alle JD'ers met een kaderfunctie) op te pakken waar Julia hem achter heeft gelaten en staat een onderzoekje naar privacy binnen de JD hoog op mijn prioriteitenlijstje.

Ik heb tijdens de zomer in de aanloop naar het septembercongres al een beetje mogen ervaren hoe de inhoudelijke organisatie van een congres werkt, maar het wintercongres heeft me de kans gegeven om te ervaren hoe het is om dat echt helemaal zelf te doen. Het vereist veel plannen, communicatie en rekening houden met honderdduizend deadlines, maar dat maakt het juist uitdagend en leuk om te doen. Op het moment dat jullie deze bestuursverantwoording voor het eerst kunnen lezen, gaat het goed met de congresplanning. Mochten jullie dit pas op het congres zelf lezen, dan ga ik ervan uit dat alles helemaal is gelukt!

Tot nu is alles goed te combineren met mijn studie en ik ga met veel zin en energie de rest van mijn bestuursjaar in. Nu ik een stevige basis in mijn functie heb ontwikkeld, kijk ik ernaar uit om verder door te bouwen en er een mooi jaar van te maken. Tot slot hoop ik jullie allemaal op het congres te zien!

Met warme groet,

Max

Penningmeester – Manish Jhinkoe-Rai

Beste congres,

Het is alweer een jaar geleden dat ik op het afgelopen wintercongres begon met mijn bestuursverantwoording : " *De JD is een leerschool* " is een slogan die voor mij het afgelopen halfjaar meer dan alleen een slogan die we als bestuur wilden benoemen.". Ik blijf van mening dat diezelfde slogan nog steeds van toepassing is geweest, ook al zit ik er voor het tweede bestuursjaar, sinds mijn benoeming op het laatste september congres in Den Bosch. In de tussentijd is het ook mogelijk om met meer ervaring op de financiën te spreken met partners over hoe we de JD stabiel maken en houden. Ik merk dat langer dan een bestuursjaar je toch meer strategisch inzichten kan geven in hoe je het allemaal wil gaan inrichten; natuurlijk met input van partners. Zo kijk ik ook naar de beveiliging van de gelden, zodat een penningmeester (in de toekomst) niet met het geld vandoor kan gaan; of niet makkelijk. Dat betekent dat er ook strategische plannen gemaakt moet worden. Daarnaast ben ik ook bezig met het werken aan de standaardprocedures om te kijken of onze audits niet makkelijker kunnen. Dit zijn allemaal zaken die je kan oppakken als je er al iets langer in zit.

Ik vind het ook wel fijn om met de huidige kennis ook de JD te kunnen dienen. Zo heb ik ook al wat ervaring opgedaan met het verkrijgen van een deel van de reserves vanuit de ENS; zo ook na het zomercongres. Hiermee hebben we gelukkig zelf wat meer geld op de rekening en dat is fijn. Het was een lang proces, omdat er nog door zowel de vereniging als de ENS weinig ervaring was met hoe dit allemaal in zijn werk gaat. Uiteindelijk is het ons allemaal gelukt en hebben we deze kennis opgedaan. Dit maakt ons ook stabiel voor komende jaren. Het contact met de KasCo, de ENS en de VJD is supergoed en de samenwerking

verloopt conform richtlijnen. We weten elkaar te vinden en we spreken zaken inhoudelijk goed uit; overigens altijd in goede harmonie.

Tot op heden blijft het zo dat de financiën een prominente rol hebben binnen de interne discussies. Helaas ook in 2025. Dat maakt deze portefeuille extra bijzonder. Geen dag dat er niet over de financiën gesproken kan worden. Ik moedig daarom ook alvast mensen binnen de vereniging aan om na te denken voor deze functie. Want een derde termijn wordt wel heel optimistisch.

We hebben inmiddels de diverse tegenvallers op vrijwel elk vlak weten te minimaliseren zodat we met de gelden die we over leuke activiteiten hebben kunnen organiseren.

Ik wilde zelf al een tijd meer de politieke kant op van het bestuur, maar ik merk toch dat de financiën en de laatste fase van de daling van de financiën toch wat extra energie en tijd vergen. Daarnaast staat het eerste half jaar ook in het teken om juist afdelingen te helpen waar nodig. Ik ben trots op een online sessie van meer dan anderhalve uur waarin ik met onder andere penningmeesters en voorzitters van sommige afdelingen heb kunnen spreken over de financiën van de twinning. Ik hoop dat dit juist een voorbeeld is van hoe ik probeer, met de schaarse middelen die er zijn, toch benaderbaar en bereikbaar te blijven voor afdelingen.

Kortom: als ik zo een jaar terugkijk, sinds de periode van mijn kandidaatstelling op het tot aan deze, ben ik blij dat ik veel heb mogen leren, veel nieuwe mensen heb leren kennen en veel heb kunnen doen voor de vereniging.

Heel veel plezier in Maastricht

Bestuurslid Politiek – Bart Hiddema

Lieve JD'ers,

Het was een bevlogen eerste halfjaar en er is zoveel gebeurd dat het lastig is om te kiezen wat het waard is om in de verantwoording te zetten en wat niet. Ik zal inhoudelijk van wal steken en daarna met een persoonlijke noot eindigen.

We hebben politiek veel te verduren gekregen. En we mogen van (on)geluk spreken dat het kabinet nog niet is gevallen. We kregen proefballonnen, racistische uitspraken, en algehele bestuurlijke malaise. Dit kunnen we in de toekomst nog meer verwachten. Nou zijn wij niet van suiker, en zijn we flink aan de slag geweest om hierop te kunnen reageren. We hebben een plan opgesteld waarin we ons proactief focussen op de thema's die voor ons het belangrijkste zijn: onderwijs, zorg en wonen. Daarnaast zijn we reactief te werk gegaan op andere thema's, zoals asiel. Zo hebben we Marge Faber duidelijk gemaakt dat we aan haar vertrek werken, en zijn Jakub en ik afgereisd naar een ijskoude Belgische grens om 'de buitenlanders' welkom te heten.

Voor de zaken uit het focusplan zijn we intensief met D66 en onze politiek adviseurs (PA's) gaan nadenken. Meer dan anders hebben wij bijgedragen aan de inzet van D66 op jeugdzorg, onderwijs en duurzaamheid. We zijn nog bezig met het opstellen van een plan voor studentenhuysvesting. Kortom, we stappen proactief af op kamerleden en hun medewerkers, en vice versa. Wat betreft input bij D66 als partij is onze input voor de gemeenteraadsverkiezingen woord voor woord overgenomen. Hieruit merken we dat onze input ook zeer op prijs wordt gesteld. De keerzijde is wel dat we hierdoor minder zichtbaar in de media zijn.

Naast het bovenstaande komen gezamenlijke activiteiten van afdelingen met D66 op stoom. In bijvoorbeeld Utrecht heeft de afdeling samen met D66 Amersfoort een debat voor de kandidaat partijvoorzitters georganiseerd, en staat er bij Arnhem-Nijmegen en D66 Nijmegen een activiteit over wonen in de steigers. We blijven afdelingen aansporen om in deze relaties te blijven investeren

Het fantastische werk van mijn voorganger wat betreft de resoluties wordt doorgezet. Menig werkgroep heeft al aangegeven een resolutie te willen schrijven. En hier op het wintercongres is onderwijs al aan de beurt. Het resolutietraject is al opgesteld en gecommuniceerd naar de werkgroepen. Dit traject is er op gemaakt om werkgroepen en PA's handvatten te geven om met hun resoluties meer discussie in de vereniging te krijgen. Voor dit wintercongres hebben we motie-, amendement-, en resolutieschrijvers nog het riet in gestuurd met alleen de opdracht "kom met controversiële voorstellen". Voor het zomercongres verwachten we dat werkgroepen die resoluties gaan schrijven goed met het resolutietraject overweg kunnen. Natuurlijk zullen we feedback die we van werkgroepen krijgen meenemen in de evaluatie van het resolutietraject.

Welnu, hoe vind ik zelf dat het gaat? Ik merk dat ik beter werk wanneer er een positieve druk op de ketel staat. Dat wil zeggen dat zolang ik genoeg dingen heb waar ik zinvol aan kan bijdragen, blijf ik zin hebben om bij te dragen. Zeker wanneer ik zie waarvoor en voor wie ik werk. Ook ontdek ik dat ik in dit ene halfjaar meer heb geleerd over hoe de politiek werkt dan in de afgelopen 3 jaar politicologiestudent zijn. Lieve leden, dat doet mij goed.

Bart

Bestuurslid Profilering - Jakub Tatoušek

Lieve JD'ers,

Het is voor mij bizar dat de eerste helft van het bestuursjaar er zowat op zit. Ik heb gemerkt dat je, eenmaal verloren in de wervelwind van de politieke actualiteit, een beetje het zicht op de tijd verliest. De hectiek van Den Haag dezer dagen helpt daar ook niet bij.

Maar goed, nu is het tijd om te reflecteren op de tijd die inmiddels voorbij is. Als ik de afgelopen 4 maanden met één woord moet omschrijven, dan is het: leerproces. Naarmate ik meer gewend ben geraakt aan mijn functie, werden de bijbehorende taken makkelijker en vlotter uit te voeren. Profilering is een veelzijdige functie waarbij je, naast enkele 'basisverantwoordelijkheden', veel creatieve vrijheid hebt. Dit brengt weinig duidelijkheid en houvast met zich mee, maar wat voor liberaal zou ik nou zijn als ik vrijheid niet kon waarderen?

Om te voorkomen dat ik opeens een heel politiek-filosofische afslag neem, ga ik wat concreter in op wat ik de afgelopen tijd gedaan heb. De meeste tijd heb ik gestoken in het bijhouden van onze Instagram. Ik wou hier minstens één post per week op plaatsen en dat is prima gelukt. We zijn zelfs voor één dag in bol.com veranderd om aandacht te vragen voor singles (credits naar Dianne). De verpulvering van ons oude like-record is zeker een hoogtepunt voor mij geweest dit jaar. Ik ben minister Faber enorm dankbaar voor deze mogelijkheid; zonder haar belachelijke beleidsvoorstellen was dit immers nooit gelukt. "Beste minister Faber, hier werken we aan uw vertrek" (wat ook op het bord stond van de desbetreffende ludieke actie) is tevens een mooie slogan voor waar we mee bezig zijn geweest de afgelopen tijd. Een ander mooi lichtpuntje is het passeren van 3.000 leden, wat te danken is aan het

ledenwervingsoffensief waar we hard op ingezet hebben met het bestuur. We hebben, samen met andere enthousiaste JD'ers, honderden mensen gebeld of ze lid willen worden. Sommige van die mensen zitten inmiddels in de afdelingsbesturen van hun eigen JD-afdeling, wat prachtig is om te zien.

Ondanks de externe aard van mijn functie ben ik niet alleen extern bezig geweest. Zo heb ik op 15 november met enorme haast een noodcampagneprotocol geschreven, omdat het kabinet het toen bijna leek te begeven. Gelukkig zijn we nu in ieder geval voorbereid op zo'n scenario. Ook ben ik samen met Yara, Frouke en Bart bezig geweest met het opzetten van een opleidingstraject voor JD'ers die de ambitie hebben om raadslid te worden. Daarnaast ben ik nu ook de kartrekker van ons programma om een langetermijnvisie op te zetten voor de JD.

De komende tijd wil ik wat meer video's gaan maken, zodat we wat actiever kunnen worden op TikTok en Reels. We hebben nu ook weer een mini-mic dus de potentie voor leuke video's is er zeker. Hopelijk zien jullie snel wat leuke video's tegemoet!

Met sociaalliberale groet,

Jakub

Bestuurslid Pers - Ralph Roodhorst

Lief Congres,

Ons bestuur zit er nu bijna zo lang als het kabinet en heeft daar het nodige van gemerkt - hoe kan het ook anders?

In de pers is het vechten om aandacht. Natuurlijk betekent dat zeker niet, dat we ons niet meer laten horen. We zijn actief geweest op verschillende thema's, waaronder hetgeen gespecificeerd in ons beleidsplan, zoals toen we al vroeg in het NRC kwamen met een pleidooi tegen de langstudeerbeute, waarvan inmiddels bekend geworden dat die niet doorgaat! Met het Politiek Inhoudelijk Kernteam proberen we regelmatig in de media te komen met bijvoorbeeld opinië artikelen en ludieke acties. Dat lukt op verschillende thema's, maar lang niet zo vaak als ik graag had gezien. Misschien is dat ook omdat we sinds het einde van Rutte-IV, voor het eerst in jaren, geen "coalitie-PJO" meer zijn. We zijn nu bezig onze persrelaties efficiënter te maken en hopelijk aan publiciteit te winnen.

Met verschillende pjo's kwamen we voor de Tweede Kamer in actie tegen het inhumane asielbeleid van het kabinet. We waren present op de succesvolle onderwijsdemonstratie in Den Haag eind november. En natuurlijk vonden we ook wel iets van de rare grenscontroles.

Hoe onvoorspelbaar Den Haag ook zijn mag, ook de komende tijd zal er weer genoeg zijn dat onze aandacht verdient.

Ondertussen ben ik ook het bestuurslid met de portefeuille Internationaal. Net als de wereld heeft de JD niet stilgestaan. Zoals jullie wellicht hebben gezien, is er tegenwoordig een Team Internationaal actief. Met deze mensen zorgen we voor een stevige progressieve inbreng in IFLRY en LYMEC, respectievelijk onze Europese en internationale jong-liberale koepelorganisaties. Cruciaal is hierin natuurlijk onze international officer. Die heeft zich de afgelopen tijd ingezet zoals we hem kennen. Zijn opvolging, die op dit congres zal worden verkozen, wens ik alvast succes en ik zie ernaar uit met hen samen te werken.

Op internationaal vlak is er ook veel dat ons minder vrolijk moet stemmen. De gebeurtenissen (in het bijzonder oorlogen) in de wereld hebben binnen onze vereniging aanleiding gevormd tot goede, diepe gesprekken. Wie nog wel eens kijkt op het gure X waar het welbekende Twitter in is geëvolueerd, ziet de JD ook in 2025 als supporter van Oekraïne. Met betrekking tot het Midden-Oosten zijn wij eveneens niet stil gebleven. Het mag duidelijk zijn dat wij ons zorgen maken - wie niet?

Dit weekend hebben we weer alle tijd voor deze zaken, en voor elkaar. Ik wens jullie een fijn congres!

Bestuurslid Organisatie – River van Uden

Lieve Jonge Democraten,

Het eerste halfjaar is alweer achter de rug, en wat is het voorbij gevlogen. Na het septembercongres hebben we niet stilgezeten. Op het septembercongres zelf hebben we de ALV mogen afsluiten met een gezellig diner en een borrel. Daarna ben ik meteen druk aan de slag gegaan met het eerste kaderweekend. Het was een geslaagd kaderweekend op een prachtige locatie met enorm nuttige trainingen en natuurlijk de FEO's. Zo waren er bijvoorbeeld de trainingen organiseren, sociale veiligheid en ledenwerving. Ook is er genoeg ruimte geweest voor gezelligheid. Zo was er de vrijdagavond een borrel, en op de zaterdagavond een pubquiz. Dit was iets nieuws, aangezien er normaal een feest georganiseerd wordt. Ik vond de pubquiz een groot succes.

We zitten in januari ook zeker niet stil. We trappen af met een nieuwjaarsborrel in Utrecht. Daarna gaan we door met de nieuwe ledendag, om zo nieuwe leden goed kennis te kunnen laten maken met de vereniging.

Halverwege januari staat er een filmavond op het programma. In samenwerking met de Hans van Mierlo stichting en het wetenschappelijk instituut van D66 organiseren wij een avond over de toeslagenaffaire. Hier gaan we in gesprek met Sanoma Belhaj, een gedupeerde van de toeslagenaffaire, en kijken we de film 'de jacht op Meral O'.

Eind januari staat het wintercongres in Maastricht op het programma. Voor dit wintercongres was een congreslocatie vinden niet heel eenvoudig. Gelukkig is deze er uiteindelijk gekomen, ook met dank aan hulp van de rest van het bestuur. Aangezien dit congres de 100e ALV is, hebben we wat meer uitgepakt om een feestelijk congres te organiseren. Samen met het congressteam zijn we aan de slag gegaan om een goed thema voor dit congres en tevens 100e ALV uit te kiezen. Zo zijn we uitgekomen op 'centies democratiae' (100 keer democratie). Daarnaast gaan we allemaal gemaskerd naar het feest, want het thema is 'gemaskerd bal'. Daar aan vooraf hebben we eerst nog een driegangendiner, om goed in de sfeer te komen. Inhoudelijk gaan we voor de 100e keer weer voorstellen behandelen en krijgen we interessante sprekers over de vloer.

Ook de organisatie van het tweede kaderweekend is in volle gang. Dit jaar zitten we in Soest. Ook met dit tweede kaderweekend zullen er weer veel trainingen en de FEO's zijn. En is er genoeg ruimte voor gezelligheid binnen het kader.

In het voorjaar staat het PJO-parlement op het programma. In samenwerking met andere PJO's gaan wij twee dagen lang debatteren en onderhandelen over verschillende politieke thema's. Dit vindt plaats in de tweede kamer. De organisatie met andere PJO's is al hard op gang hiervoor. Ik draag namens de JD bij aan het leveren van politieke stellingen.

In juni staat natuurlijk het zomercongres weer op de planning, wat dit jaar in Utrecht zal plaatsvinden. Ik ben hard bezig met het vinden van geschikte congres-, diner-, en feestlocaties voor dit weekend.

Ik kijk enorm uit naar alle gezellige en interessante activiteiten die ik nog mag organiseren!

Bestuurslid Leden – Yara Wilhelmy Damsté

Lieve JD'ers,

Wat is het afgelopen halve jaar snel gegaan. Het voelt alsof we pas net zijn begonnen en dat terwijl we al zoveel hebben gedaan. Bij mijn functie komt veel vrijheid in wat je wilt doen. Ik vond dat aan het begin van het jaar soms lastig in te vullen aangezien er veel mogelijkheden zijn maar de tijd niet eindeloos is. Ik ben dan ook erg dankbaar voor mijn bestuur en de trainers voor de input en hulp die zij geven op de projecten waar ik me bezig mee houd.

Het afgelopen halfjaar hebben we niet stilgezeten. Het jaar begon bij mij met de voorbereidingen voor het kaderweekend tijdens de overdrachtsperiode. De planning van wanneer elk FEO is en welke trainingen voor wie leuk en nuttig zijn is soms best een puzzel maar ik geniet er enorm van. Ik vond het eerste kaderweekend dan ook goed geslaagd. Ondertussen is de planning voor het tweede kaderweekend ook af en ik kijk er enorm naar uit!

Hiernaast heb ik samen met een aantal trainers (Elise, Annabel, Michiel, Justus, Julia en Richard) een nieuwe masterclass over de Europese Unie ontwikkeld en uitgevoerd. Dit was een groot succes en ik heb er erg van genoten om het proces te overzien en te organiseren. Helaas merken we

wel dat de opkomst aanzienlijk lager is dan de hoeveelheid aanmeldingen. We zijn daardoor aan het nadenken over maatregelen om dit tegen te gaan door iets als een no-show fee in te voeren voor de aankomende masterclasses.

Ook weten de afdelingen mij goed te vinden om trainingen aan te vragen zoals bijvoorbeeld in voorbereiding voor het randstad debat van een tijdje terug.

Ik heb me niet alleen maar beziggehouden met trainingsgerelateerde activiteiten. De afgelopen paar maanden ben ik bezig geweest met twee grotere projecten waarvan jullie binnenkort het resultaat kunnen zien: het mentortraject en het opleidingstraject voor de gemeenteraadsverkiezingen.

Het mentorprogramma dat ik met hulp van Frouke heb opgezet voor het komende halfjaar. Tijdens het traject wordt een kleine groep JD'ers begeleid door D66'ers en anderen die ervaring hebben met de politiek.

Het gemeenteraadstraject is voor de JD'ers die interesse hebben in op de lijst staan tijdens de gemeenteraadsverkiezingen. Voordat het traject officieel begint zijn er twee borrels die voor iedereen open zijn waar al wat basisinformatie over het gemeenteraadsschap zal worden gegeven. Het traject bestaat uit verschillende trainingdagen met trainingen die relevant zijn voor het gemeenteraadsschap. Er zullen ook een aantal gemeenteraadsleden aanwezig zijn die hun kennis en ervaringen in de gemeenteraad zullen delen. Deze trainingdagen zullen verspreid over het land plaatsvinden.

De komende tijd zal ik me dan ook vooral op de uitvoering van deze trajecten focussen en hopelijk worden jullie net zo enthousiast van deze trajecten als ik.

Als laatste voordat ik echt ga afsluiten, zijn we ook weer bezig geweest met de sociale veiligheid. Zo zijn er nieuwe vertrouwenspersonen aangesteld die nu bezig zijn met hun opleiding en is er op het kaderweekend weer een sessie geweest over sociale veiligheid voor de afdelingsbesturen. Ook is er een gedragscodecommissie opgezet; zij gaan met mij kijken naar de huidige gedragscode en hoe die nog beter kan.

Ik heb al erg veel mogen leren de afgelopen maanden en ben ervan overtuigd dat ik nu meer discipline en overzicht op alles heb dan in juni. Niet alleen wat betreft de JD maar ook in mijn persoonlijke leven. Dat zijn ook punten die ik aan het begin van dit bestuursjaar wou verbeteren voor mezelf. Ik heb al vaker in mijn verantwoording mijn bestuur bedankt maar ik ga het nog een keer doen want ook dit had niet gekund zonder hun support.

Ik kijk enorm uit naar wat er nog gaat komen en hoop jullie allemaal op het wintercongres te zien en te spreken!

Yara

Terugkoppeling Aangenomen Organimo's

ORG01: Dat bepaal ik zelf wel

Spreekt uit dat:

- *Artikel 10a uit het Reglement afdelingsnanciën geschrapt moet worden, zodat er geen vastgelegde maximale afdelingsbijdrage meer is voor een activiteit.*

Het Landelijk Bestuur handelt al in lijn met deze aangenomen organimo. Tijdens het kaderweekend zal er ook nog een breder gesprek plaatsvinden met afdelingspenningmeesters over het reglement. Zo zijn er al hogere eigen bijdrages gevraagd door afdelingen met verschillende activiteiten, zoals de kerstactiviteiten in 2024.

ORG04: Goed gedrag wordt beloond

Spreekt uit dat:

- *Het Landelijk Bestuur de gedragscode evalueert en er dit bestuursjaar een nieuwe versie aan de ALV voorgelegd wordt.*

Het Landelijk Bestuur heeft een gedragscodecommissie aangesteld die de komende tijd zal onderzoeken hoe de gedragscode verbeterd kan worden.

AORG01: JDino's

Spreekt uit dat:

- *Bij het wintercongres een statutenwijziging in te dienen waardoor JD leden die per 1 januari van het nieuwe jaar 28-30 jaar zijn, op aanvraag hun JD lidmaatschap kunnen behouden.*

Het Landelijk Bestuur heeft in december een inputsessie georganiseerd over de statutenwijziging, die als hij wordt aangenomen de maximale leeftijd zou verlagen. In deze sessie is nagedacht over hoe dit op een manier in te vullen die de leeftijdsverlaging zo pijnloos mogelijk maakt, waarbij het onder andere ging over het verrijking van het lidmaatschap van de VJD. Een overweging bij het indienen van deze actuele organisatorische motie was dan ook dat er nog geen concreet voorstel was om het VJD lidmaatschap uit te breiden. Dat voorstel is er nu wel. Op dit congres wordt een wijziging van het huishoudelijk reglement behandeld die het lidmaatschap van een aantal JD-organen openstelt voor leden van de VJD tot 35 jaar. Hiermee hopen we dat, in lijn met het actuele organimo, JD'ers die door de leeftijdsverlaging buiten de boot vallen actief betrokken kunnen en willen blijven bij onze vereniging. Dit biedt ook mogelijkheden voor oud-JD'ers die zelfs onder de bestaande leeftijdsgrenzen te oud zijn voor het lidmaatschap te blijven betrekken.

Verantwoording DEMO

Sinds de aanstelling van de nieuwe adjunct-redacteur en hoofdredacteur, zijn we in oktober weer volledig van start gegaan met de DEMO. Na onze eerste vergadering op het kaderweekend in Heemskerk, is het ons gelukt drie nieuwe actieve leden te werven. Waarna de tweede vergadering zelfs met een volledig complete DEMO was.

De DEMO heeft drie hoofdtaken. Het schrijven van stukken en het DEMO-blad, en het maken van de podcast. Verder zijn er een aantal subtaken, zoals de gezelligheidsactiviteiten en het onderhouden van online-platformen en socials.

Bij het schrijven van stukken hebben we onszelf een quotum van twee stukken per maand opgelegd. Omtrent de podcast gaan we dit jaar aan de slag met het maken van een algemeen format, zodat er iets meer structuur en herkenning in de podcasts kan worden gevonden. Ook houden we dit jaar de traditie van het maken van een oudejaarspodcast in leven. Waarbij het streven is deze volgend jaar weer op oudejaarsdag te posten. Een fysiek magazine komt nog te vroeg voor het wintercongres, maar het streven is aankomend zomercongres wel een fysiek blad te maken.

Als laatste kan ik met trots zeggen dat onze naamsbekendheid onder D66 is vergroot door het geschreven stuk van Jelrik over het songfestivalsysteem. Het werd gedeeld in appgroepen, werd benoemd tijdens het congres en was het meest gelezen stuk van het jaar, waarbij de inzending van Sophie en Gijs het tweede meest gelezen stuk is. Dit succes is mede door de grote inzet van Richard, die ondanks een belangrijke en drukke avond alle stukken online heeft weten te zetten.

Ik kijk met veel plezier uit naar het maken van het zomermagazine dat op de agenda staat en alle andere mooie dingen die nog zullen komen.

Kandidaten DEMO

Voor- en achternaam	Izabella Voortman
Beoogde functie	Hoofdredacteur
Beoogde periode	Half jaar
Afdeling	JD Utrecht en JD Amsterdam
Huidig e opleidingen	Liberal Arts and Sciences
Lid van de JD sinds	2021
Lid van politieke organisaties	D66 en Groenlinks
Lid van maatschappelijke organisaties	VIDIUS
(Eerdere) functies binnen de JD	JDA bestuurslid organisatie en intern, redactielid van de Demo, politiek adviseur Asiel en Migratie & trainer
(Eerdere) functies buiten de JD	Voorzitter ASVA
Motivatie (max. 300 woorden)	De DEMO is sinds mijn binnenkomst als redactielid, een warm bad geweest. Ik heb veel geleerd van alle creatieve redactieleden; over het maken van een podcast en magazine en over hoe je een goed stuk kan schrijven. En het belangrijkste, het heeft me nieuwe vriendschappen opgeleverd. Sinds mijn instelling als hoofdredacteur van de DEMO hebben we de DEMO aangevuld met drie nieuwe redactieleden. Verder is het

	<p>gelukt om ons quotum van twee redactiestukken per maand te halen en hebben we een gezellige vergadering gehad waar iedereen aanwezig was. Al met al, haal ik enorm veel plezier uit het managen van de DEMO, grotendeels ook door mijn geweldige adjunct-hoofdredacteur.</p> <p>Daarom heb ik besloten dat het nog te vroeg is om het stokje alweer door te geven. Ik kijk met veel plezier uit naar het maken van het zomermagazine dat op de agenda staat en alle andere mooie dingen die nog zullen komen.</p>
--	--

Voor- en achternaam	Richard Korpel
Beoogde functie	Adjunct-Hoofdredacteur
Beoogde periode	halfjaar
Afdeling	Rotterdam
Huidig e opleidingen	- Bsc Bestuurskunde - Master Media & Journalistiek
Lid van de JD sinds	2017
Lid van politieke organisaties	
Lid van maatschappelijke organisaties	- JD - DWARS
(Eerdere) functies binnen de JD	- Afdelingssecretaris - Trainer

	-Adjunct-Hoofdredacteur -Ad-interim Hoofdredacteur
(Eerdere) functies buiten de JD	-Secretaris Erasmus Debating Society -Lid raad van toezicht Erasmus Debating Society
Motivatie (max. 300 woorden)	Prima, ik doe het wel nog een half jaar.

Voordracht IO

De afgelopen tijd is het Landelijk Bestuur op zoek geweest naar een nieuwe International Officer. De International Officer vertegenwoordigt de Jonge Democraten binnen IFLRY en LYMEC, en onderhoudt onze relaties met buitenlandse zusterorganisaties. Het Landelijk Bestuur heeft hiervoor een duo geschikt bevonden. Op dit congres nomineren wij Friso Le Poole en Anna Maaten voor de functie van International Officer.

Anna en Friso hebben de ambitie om zich te specialiseren in respectievelijk LYMEC en IFLRY. Zij willen daar het Team Internationaal betrekken. Beiden hebben ervaring opgebouwd met betrekking tot de Internationale relaties van de JD. Het Landelijk Bestuur acht Friso en Anna dan ook geschikt voor deze functie.

Voor- en achternaam	Anna Maaten en Friso Le Poole
Beoogde functie	International Officer
Beoogde periode	2 jaar
Afdeling	Anna: Rotterdam Friso: Amsterdam
Huidige opleidingen	Anna: Bachelor WO, Political Science and International Relations Friso: VWO, Student technische natuurkunde TU Delft
Lid van de JD sinds	Anna: 2023 Friso: 2020
Lid van politieke organisaties	Anna: D66 Friso: D66
Lid van maatschappelijke organisaties	Anna: N/A Friso: W.I.S.V Christiaan Huygens, Vereniging voor Technische Physica, Delfts Studenten Corps
(Eerdere) functies binnen de JD	Anna: lid Team Internationaal, Interim Voorzitter Werkgroep EU Friso: lid Team Internationaal, Bestuurslid Politiek en Campagne Amsterdam, Werkgroepvoorzitter Digitalisering en Automatisering, Voorzitter Congresteam, SNC Voorzitter (3x).
(Eerdere) functies buiten de JD	Anna: Verkiezingsprogramma commissie Rotterdam D66. Stagiair Eerste Kamer D66.

	<p>Friso: Fractieondersteuner D66 Bloemendaal, Bestuurslid Campagne D66 Noord-Holland, Regiocoördinator LaBu D66.</p>
Motivatie (max. 300 woorden)	<p>Wij zijn gezamenlijk kandidaat voor IO bij de JD. Dit doen we, omdat deze functie een zeer grote verantwoordelijkheid draagt en wij geloven dat we deze taak beter tussen ons tweeën, met onze verschillende expertises en ervaringen, kunnen verdelen. Binnen dat kader willen wij de verantwoordelijkheden van LYMEC vooral bij Anna neerleggen en die van IFLRY vooral bij Friso neerleggen.</p> <p>Friso is al langer actief binnen het internationaal team. Zo is hij naar de IFLRY congressen in Abidjan en Tallinn, het LYMEC congres in Bucharest (online) en het NUV congres in Oslo gegaan. Zijn JD ervaring komt vooral uit zijn functies als afdelingsbestuurslid, congres teamvoorzitter en werkgroepvoorzitter. Ook zet hij zichzelf veel in bij D66, waar hij de campagne coördineert voor, en in het regiobestuur zit van Noord-Holland. In het dagelijks leven studeert hij technische natuurkunde aan de TU Delft. Friso spreekt vloeiend Engels, Nederlands en conversationeel Frans.</p>

	<p>Anna is door haar stage en baan vorig jaar bij Renew Europe actief geworden in het team internationaal. Ze is naar twee LYMEC congressen gegaan, Brussel en Warsaw en heeft ook in 2021 zomer-stage gelopen bij IFLRY. Binnen de JD is ze momenteel deel van het team internationaal en interim-voorzitter van de werkgroep EU. Ze loopt momenteel ook stage bij de Eerste-kamer fractie van D66 en zit bij het Verkiezingsprogramma Commissie van D66 Rotterdam. In het dagelijks leven doet ze haar master aan de Erasmus Universiteit Rotterdam in International Public Management and Public Policy. Doordat ze in het buitenland is opgegroeid kan ze vloeiend Engels en haar tweede moedertaal is Duits (naast Nederlands). Daarnaast kan ze ook conversationeel Frans.</p>
--	--

Jan Terlouwprijs

Op dit congres reiken we voor de derde keer de JD-eigen Jan Terlouwprijs uit. Dit is een prijs voor de sociaal-liberale persoon van het jaar. De genomineerde die de meeste stemmen ontvangt, wint de prijs. Mochten er in de eerste ronde twee of meer kandidaten evenveel stemmen ontvangen, dan zal er nog eens tussen die kandidaten gestemd worden. Dit jaar hebben wij (op alfabetische volgorde) de volgende nominaties met toelichting mogen ontvangen:

Femke Halsema

In het gure politieke landschap is zij een lichtend baken van liberale waarden zoals de vrijheden van meningsuiting en vergadering. Ze houdt niet iedereen te vriend, maar ze is altijd bereid het gesprek aan te gaan, te reflecteren op haar acties en zelfs woorden terug te nemen. Bovendien houdt ze te allen tijde oog voor de zachte stemmen in de stad, met name diegenen die in Nieuw-West, Zuidoost en Noord wonen. Zo neemt zij het steevast voor hen op in de media en gaat het haar aan het hart of deze mensen zich wel voldoende gezien en gehoord weten door de gemeente.

Jaap Velema

Jaap Velema verdient de titel van sociaal-liberaal van het jaar vanwege zijn empathische en daadkrachtige inzet als burgemeester van Westerwolde, met Ter Apel in het middelpunt van de asielproblematiek. In een complex en gepolariseerd debat blijft hij strijden voor menselijkheid en rechtvaardigheid, waarbij hij bruggen bouwt tussen inwoners, hulporganisaties en overheden.

Perslijst

Platform:	Datum:	Titel:	Link:
NRC	4 juli 2024	Langstudeerboete katalysator voor kansenongelijkheid	https://www.nrc.nl/nieuws/2024/07/04/langstudeerboete-katalysator-voor-kansenongelijkheid-a4858712
NRC	8 oktober 2024	Meerdere grote Europese landen steunen Nederlands plan voor een strenger terugkeerbeleid	https://www.nrc.nl/nieuws/2024/10/08/meerdere-grote-europese-landen-steunen-nederlands-plan-voor-een-strenger-terugkeerbeleid-voor-afgewezen-asielzoekers-a4868598
Volkskrant	8 oktober 2024	Column Aaf Brandt Corstius Volkskrant - Iedereen wil zijn punt maken, maar ook echt iedereen	https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/iedereen-wil-zijn-punt-maken-maar-echt-zijn-punt-maken~bb149b4d/

Parlement.com	10 oktober 2024	Protest tegen minister Faber	https://www.parlement.com/id/vmhe545gy8wl/nieuws/protest_tegen_minister_faber
Nederlands Dagblad	11 oktober 2024	Frouke in Podcast Nederlands Dagblad over protestactie Faber	https://open.spotify.com/episode/4dPwZ6cNUDdeDXKiqviZyp?si=60f368d09a5a4e9f
Leidsch Dagblad	4 november 2024	Jongeren: toegang seksuele gezondheidszorg schiet ernstig tekort	https://www.leidschdagblad.nl/binnenland/jongeren-toegang-seksuele-gezondheidszorg-schiet-ernstig-tekort/25299497.html
Goeree-overflakkee.nieuws.nl	19 november 2024	Jongeren: toegang seksuele gezondheidszorg schiet ernstig tekort	https://goeree-overflakkee.nieuws.nl/zorgnieuws/jongeren-toegang-seksuele-gezondheidszorg-schiet-ernstig-tekort

Nieuws.nl	19 november 2024	Jongeren: toegang seksuele gezondheidszorg schiet ernstig tekort	https://nieuws.nl/gezond/jongeren-toegang-seksuele-gezondheidszorg-schiet-ernstig-tekort-iZWNt
PowNews	25 november 2024	Studenten boos op kabinet vanwege bezuinigingen: 'Voel me driedubbel genaaid!'	https://www.youtube.com/watch?v=J6kgww44ipc
The Optimist	29 november 2024	Jongerenpartijen slaan handen ineen voor betere maatschappij	https://theoptimist.nl/daily/jongerenpartijen-slaan-handen-ineen-voor-betere-maatschappij/
Het Parool	17 december	Door deze bezuinigingen op onderwijs worden phd'ers het land uitgejaagd	https://www.parool.nl/columns-opinie/opinie-door-deze-bezuinigingen-op-onderwijs-worden-phd-ers-het-land-uitgejaagd~b75f221c4/?referrer=https://www.google.com/

De Democraat	Decembe r	D66'ers, zet die stip op de horizon	N.v.t.
-----------------	--------------	--	--------

Politieke moties

PM01	Politici moeten vervolgd kunnen worden voor uitspraken in de Kamer
Onderwerp	Afschaffen parlementaire immuniteit
Indiener(s)	Werkgroep Democratie & Rechtsstaat
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> - Politici niet vervolgd kunnen worden voor uitspraken die zij tijdens de parlementaire beraadslagingen doen; - Politici voor dezelfde uitspraken wel vervolgd kunnen worden tijdens (publieke) bijeenkomsten en debatten die buiten het parlement plaatsvinden; - Opruiende en haatzaaiende uitspraken die tijdens de parlementaire beraadslagingen worden gedaan hevige vormen van agressie tegen groepen en individuen kunnen aanwakken.
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> - Debatten kennelijk kunnen worden gevoerd, zonder dat hier juridische immuniteit voor nodig is; - Opruiende, haatzaaiende en anderszins strafbare uitspraken die politici doen in het parlement een bedreiging vormen voor de onze democratische rechtsstaat; - Het van cruciaal belang is de weerbaarheid van onze democratische rechtsstaat te vergroten.
Spreekt uit dat:	- Politici moeten kunnen worden vervolgd voor uitspraken die zij doen in het parlement volgens dezelfde regels die gelden voor uitspraken die zij buiten de parlementaire beraadslagingen doen.

Toelichting	<p>Juridische immuniteit in het parlement wordt gezien als essentieel voor vrij en open debat. Toch kun je stellen dat politici zich ook zonder wetsovertreding moeten kunnen uiten, zoals zij dat buiten het parlement doen. Maar wat als een politicus, om maatschappelijke vooruitgang te boeken, iets moet zeggen dat anders strafbaar is? En blijft de machtscheiding intact als de rechter de wetgevende macht kan "de mond snoeren"? Dit debat laten we graag aan jullie over, want wij kwamen er niet uit.</p>
-------------	--

PM02	Lief zijn dwingen we niet met geweld af
Onderwerp	Belediging in het strafrecht
Indiener(s)	5 leden
Woordvoerder	
Constaterende dat:	- Er in Nederland meerdere vormen van belediging strafbaar zijn;
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> - 'de vrijheid van het ene individu houdt op waar deze die van een ander beperkt' ook moet slaan op schofferende uitingen, daar deze niemand in hun vrijheid beperken; - het niet liberaal is om elke onwenselijke gedraging strafbaar te stellen; - er buiten het strafrecht nog steeds consequenties voor mensen kunnen zijn; - controversiële of 'verwerpelijke' uitspraken beter in het publieke debat kunnen worden verworpen dan in de rechtszaal;

	-verboden om ideeën uit te spreken, er niet voor zorgen dat deze ideeën verdwijnen.
Spreekt uit dat:	geen enkele vorm van belediging strafbaar moet zijn.
Toelichting	We hebben op het moment een niet super inzichtelijke positie als het gaat om beledigingsdelicten; hiermee nemen we een helder liberaal standpunt in en kan het motie archief ook een beetje worden opgeschoond.

PM03	Schermvrije Jeugd
Onderwerp	Voor een verbod op sociale media voor jongeren onder de 15 jaar
Indiener(s)	Werkgroep Digitalisering, Automatisering & Privacy
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> - Meerdere wetenschappelijke onderzoeken aantonen dat overmatig gebruik van sociale media leidt tot verhoogde depressie, angst en verminderd zelfbeeld bij kinderen - De hersenen van kinderen tussen 9 en 15 jaar zich in een cruciale ontwikkelingsfase bevinden - Australië recentelijk heeft besloten sociale media te verbieden voor minderjarigen onder de 16 jaar - Het gemiddelde kind in Nederland besteedt dagelijks te veel tijd aan sociale media.
Overwegende dat:	- Het terugdringen van sociale mediagebruik aantoonbaar positieve effecten heeft op mentale gezondheid, schoolprestaties en sociale ontwikkeling

	<ul style="list-style-type: none"> - De impact van sociale media op jonge leeftijd langdurige gevolgen kan hebben voor de persoonlijkheidsontwikkeling - Kinderen in deze leeftijdsfase extra kwetsbaar zijn voor cyberpesten, groepsdruk en verslavingsgedrag - Ouders vaak moeite hebben om het sociale mediagebruik van hun kinderen te reguleren
Spreekt uit dat:	De Jonge Democraten zich uitspreken voor een wettelijk verbod op het gebruik van sociale media voor kinderen onder de 15 jaar in Nederland, waarbij er sancties komen voor platformen die zich hier niet aan houden.
Toelichting	Deze motie beoogt de mentale gezondheid en ontwikkeling van kinderen te beschermen door hen tijdens hun meest vormende jaren te vrijwaren van de negatieve invloeden van sociale media. Het volgt het voorbeeld van Australië en is gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek dat de schadelijke effecten van vroeg sociale mediagebruik aantoonbaar. De maatregel moet worden ondersteund door voorlichting aan ouders en scholen, en door het stimuleren van gezonde alternatieven voor online sociale interactie. De leeftijdsgrens van 15 jaar is gekozen omdat vanaf deze leeftijd jongeren beter in staat zijn om kritisch met sociale media om te gaan.

PM04	Dingen verbieden is vet niet liberaal ofzo.... maar dit is oprecht een k*t idee
Onderwerp	Social mediaverbod D66
Indiener(s)	2 leden, en WG digitale zaken
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • D66 recent heeft voorgesteld een wettelijke minimumleeftijd van 15 jaar in te voeren voor sociale media zoals Instagram en TikTok, vanwege zorgen over de gezondheid van jongeren; • De wetenschappelijke literatuur niet eenduidig is over de effecten van sociale media op de mentale gezondheid van jongeren; sommige studies wijzen op negatieve effecten, terwijl andere juist positieve effecten benadrukken, zoals sociale verbondenheid, toegang tot informatie en creatieve expressie; • Voor LHBTIQ+ jongeren die opgroeien in conservatieve of religieuze omgevingen, kunnen sociale media bijvoorbeeld de enige veilige plek zijn waar zij zichzelf kunnen zijn en contact kunnen leggen met gelijkgestemden.
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • Een verbod op sociale media pakt de onderliggende oorzaken van problematisch gebruik, zoals verslavende algoritmes die schermtijd maximaliseren, niet aan en biedt daarmee een schijnoplossing. Het negeert de complexiteit van de problematiek, is moeilijk te handhaven en kan leiden tot ongeleid gebruik zonder toezicht of begeleiding; • Het belangrijk is om jongeren te leren omgaan

	<p>met de digitale wereld in plaats van deze voor hen af te sluiten, zodat zij digitale vaardigheden en weerbaarheid ontwikkelen die essentieel zijn in de moderne samenleving;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een volledig verbod kan leiden tot isolement van kwetsbare jongeren en hen de mogelijkheid ontnemen om sociale media te gebruiken als platform voor verbinding en persoonlijke ontwikkeling; • De negatieve effecten van sociale media effectiever bestreden kunnen worden door strengere regulering van algoritmes en dataverzameling, betere transparantie over de werking van sociale media en uitgebreide voorlichting over verantwoord gebruik aan zowel jongeren als hun ouders.
Spreekt uit dat:	<ul style="list-style-type: none"> • De Jonge Democraten zich uitspreken tegen het invoeren van een wettelijke minimumleeftijd of een algemeen verbod op sociale media voor jongeren onder de 15 jaar; • De Jonge Democraten pleiten voor betere regulering van sociale media platforms, met name op het gebied van algoritmes en dataverzameling, en uitgebreide voorlichting over verantwoord gebruik van sociale media aan zowel jongeren als hun ouders.
Toelichting	

AMPP01	Laatste bastion tegen onzorgvuldige wetgeving of overbodig relikwie?
Onderwerp	Behoud Eerste Kamer?
Indiener(s)	Werkgroep Democratie & Rechtsstaat
Woordvoerder	
Betreft:	Paragraaf 3.3.3 (eerste alinea)
Schrap:	Als Jonge Democraten pleiten we voor afschaffing van de Eerste Kamer. De Eerste Kamer is de afgelopen jaren steeds politieker geworden. De Eerste Kamer heeft daardoor zijn oorspronkelijke functie van chambre de réflexion verloren. Bovendien wordt de Eerste Kamer niet rechtstreeks gekozen, maar via een getrap systeem door de leden van de provinciale staten. Daardoor mist de Eerste Kamer ten opzichte van de Tweede Kamer ook democratische legitimatie. Daarom zijn we van mening dat de Eerste Kamer moet worden afgeschaft en vervangen door een constitutioneel hof, dat de mogelijkheid heeft om de grondwettelijkheid van wetten te toetsen.

Voeg toe/vervang door:	Als Jonge Democraten pleiten we voor behoud van de Eerste Kamer. De Eerste Kamer vervult in ons systeem van checks and balances een belangrijke rol. Zo kijkt de Eerste Kamer niet alleen naar de grondwettelijkheid van wetten, maar ook naar de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid. Op die manier heeft de Eerste Kamer naast de Tweede Kamer, waar soms te veel aandacht is voor de politieke waan van de dag, een belangrijke heroverwegende functie als chambre de réflexion. Wat ons betreft moeten de leden van de Eerste Kamer rechtstreeks gekozen worden en niet via een indirecte constructie door de leden van provinciale staten. Dit maakt het proces voor de burger erg ingewikkeld. Directe verkiezing van Eerste Kamerleden zou ook de democratie verlevendigen en geeft bovendien de Eerste Kamer meer democratische legitimatie.
------------------------	--

Toelichting	<p>Hoewel we als Jonge Democraten al enige tijd fervent voorstander zijn van het afschaffen van de Eerste Kamer zetten recente gebeurtenissen omtrent, onder andere, de onderwijsbegroting ons wellicht aan het denken over het nut van dit “vertragende” overheidsorgaan. Wanneer de Tweede Kamer plannen maakt die niet rechtmatig, uitvoerbaar of handhaafbaar zijn, kan de Eerste Kamer hierin een belangrijke tegenmacht vormen. De vraag is nu: hebben de gebeurtenissen van de afgelopen maanden ons standpunt genoeg aan het wankelen gebracht om het te heroverwegen?</p>
-------------	--

AMPP02	Waarom een apart Constitutioneel Hof als het ook makkelijk kan?
Onderwerp	Gespreide in plaats van geconcentreerde constitutionele toetsing
Indiener(s)	Werkgroep Democratie & Rechtsstaat
Woordvoerder	
Betreft:	Paragraaf 3.3.3 (tweede alinea) hoofdstuk D&R
Schrap:	<p>Wat ons betreft wordt het verbod op constitutionele toetsing dan ook uit de Grondwet gehaald. Wij zijn voorstander van constitutionele toetsing waarbij de het constitutioneel hof wetten kan toetsen aan bepalingen van de Grondwet. Daarbij vinden wij dat het hof niet alleen zou moeten toetsen aan klassieke vrijheidsrechten maar ook aan zogenaamde sociale grondrechten. Als het hof strijd met deze bepalingen constateert,</p>

	<p>kan het de betreffende wet buiten toepassing laten. De invoering van een dergelijke toetsing versterkt de positie van de rechter en daarmee de weerbaarheid van onze democratische rechtsstaat. Bovendien geeft de mogelijkheid van constitutionele toetsing meer waarde aan onze Grondwet.</p>
Voeg toe/vervang door:	<p>Wat ons betreft wordt het verbod op constitutionele toetsing dan ook uit de Grondwet gehaald. Wij zijn voorstander van gespreide constitutionele toetsing, waarbij elke rechter wetten kan toetsen aan bepalingen van de Grondwet. Daarbij vinden wij dat rechters niet alleen zouden moeten toetsen aan klassieke vrijheidsrechten maar ook aan sociale grondrechten. Als een rechter strijd met deze bepalingen constateert, kan de betreffende wet buiten toepassing worden gelaten. De invoering van een dergelijke toetsing versterkt de positie van de rechter en daarmee de weerbaarheid van onze democratische rechtsstaat. Bovendien geeft de mogelijkheid van constitutionele toetsing meer waarde aan onze Grondwet.</p>

Toelichting	Een constitutioneel hof klinkt als een machtig orgaan om wetten te toetsen aan de grondwet en grondrechten te versterken. Maar wie neemt plaats in dit hof, en wie benoemt deze rechters? Het parlement, de regering, of solliciteren zij bij iemand? En hoe werkt het: moet je eerst naar een gewone rechter, of kun je direct hier terecht? We kunnen complexe processen bedenken, of we laten rechters gewoon hun werk doen zoals nu. De meeste grondrechten staan al in internationale verdragen waar rechters aan toetsen. Dat verandert weinig, en bespaart gedoe, geld en hoofdpijn.
-------------	---

PM05	Make love not war
Onderwerp	opkomstplicht
Indiener(s)	Afdeling Leiden-Haaglanden
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> - De krijgsmacht te weinig personeel heeft om dienstplichtigen op te leiden. - De dienstplicht nooit officieel is afgeschaft. - Het opleiden van 1000 dienstplichtigen jaarlijks ongeveer zeventig miljoen euro kost.
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> - Zeventig miljoen euro voor 1000 mensen per jaar veel geld is. - Jongeren nooit gedwongen moeten worden om het leger in te gaan. - Als er een oorlog uitbreekt we de wettelijke basis hebben om op te schalen.

Spreekt uit dat:	Geen enkele vorm van opkomstplicht ingevoerd moet worden.
Toelichting	Kosten zijn geschat door defensie, uit bron: stichting marechaussee contact. Overige feiten komen uit een onderzoek van Eenvandaag

PM06	Met bloed, zweet en tranen
Onderwerp	Opkomstplicht
Indiener(s)	Afdeling Leiden-Haaglanden
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> - De dreiging in Europa voor een grootschalige oorlog toeneemt, door de oorlog in Oekraïne - Defensie kampt met een personeelstekort. - Defensie wil onderzoeken of de dienstplicht in bepaalde vormen kan worden ingevoerd.
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> - Een sterkere defensie noodzakelijk is voor de verdediging van Nederland. - De kwaliteit van dienstplichtigen hoger kan zijn als je eerst vrijwillig oproept of selecteert op motivatie. - Een diensttijd voordelen kan hebben in de persoonlijke ontwikkeling.
Spreekt uit dat:	Er een opkomstplicht ingevoerd moet worden.
Toelichting	De feiten zijn gebaseerd op de defensienota 2024. Met opkomstplicht wordt bedoeld dat (een deel van de) dienstplichtigen zich moeten melden voor militaire dienst of een vorm van militaire opleiding.

AMPP03	Dat verdrag willen we wel nog een keertje wijzigen
Onderwerp	Gekwalificeerde meerderheid voor verdragswijzigingen
Indiener(s)	8 leden
Woordvoerder	
Betreft:	H.8.1.1, aan het eind
Schrap:	
Voeg toe/vervang door:	De verdragen van de Europese Unie moeten in de toekomst gewijzigd kunnen worden door middel van een gekwalificeerde meerderheid. Zo kan de Europese Unie ook met haar huidige en toekomstige aantal lidstaten de veranderingen maken die nodig zijn om sterk, wendbaar en rechtvaardig te blijven.
Toelichting	Er is niets democratisch aan dat de regering van 1 lidstaat verdere integratie en broodnodige wijzigingen (denk ook bijvoorbeeld aan de Straatsburg vergaderingen) voor de gehele Europese Unie kan tegenhouden. Wij moeten als Jonge Democraten daar een stevige positie over innemen.

PM07	Burgerschapsvaardigheden als kernvak in het onderwijs
Onderwerp	Versterken burgerschapsonderwijs
Indiener(s)	Werkgroep Democratie & Rechtsstaat
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> - Burgerschaps- en burgerschapsonderwijs sinds 2006 verplicht is, maar in de praktijk vaak in tijd en inhoud beperkt blijft; - Kernvakken in het onderwijs meer tijd en aandacht krijgen; - Kennis van democratie en rechtsstaat voor een goed functionerende samenleving onmisbaar is; - Jongeren beter in staat zijn actief en bewust deel te nemen aan de maatschappij wanneer zij structureel burgerschapsonderwijs krijgen.
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> - Burgerschaps- en burgerschapsonderwijs als 'gewoon vak' onvoldoende tijd en aandacht krijgt; - Het vak een directe bijdrage levert aan jongerenparticipatie en het versterken van maatschappelijke cohesie; - Jongerenparticipatie en het versterken van maatschappelijke cohesie speerpunten van de Jonge Democraten zijn.
Spreekt uit dat:	- Burgerschaps- en burgerschapsonderwijs in het primair, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs een kernvak zou moeten worden, met een vergelijkbare status als Nederlands, Engels en wiskunde.
Toelichting	Burgerschaps- en burgerschapsonderwijs is essentieel om jongeren voor te bereiden op hun rol als actieve en bewuste

	burgers in onze democratische rechtsstaat. Op dit moment krijgt het vak echter onvoldoende aandacht en waardering, waardoor kansen blijven liggen om jongeren structureel te betrekken bij maatschappelijke vraagstukken. Wij zien een belangrijke rol voor het onderwijs in het versterken van democratisch bewustzijn en participatie, en pleiten ervoor om burgerschapsonderwijs als kernvak te verankeren in het onderwijs. Hiermee dragen we bij aan een generatie jongeren die klaar is om de uitdagingen van de toekomst aan te gaan.
--	--

AMPP04	Bindend of ook niet-bindend... dat is de vraag
Onderwerp	Referenda
Indiener(s)	Werkgroep Democratie & Rechtsstaat
Woordvoerder	
Betreft:	Paragraaf 3.1.4 (begin tweede alinea) hoofdstuk D&R
Schrap:	Als Jonge Democraten pleiten we voor een nieuw juridisch kader voor referenda op landelijk niveau, waarbij er ruimte moet zijn voor raadplegende, raadgevende referenda.
Voeg toe/vervang door:	Als Jonge Democraten pleiten we voor een nieuw juridisch kader voor referenda op landelijk niveau, waarbij er wat ons betreft alleen ruimte zou moeten zijn voor bindende correctieve referenda, die zowel door de overheid als door de burger geïnitieerd kunnen worden.

Toelichting	Het referendum is een krachtig en nuttig middel om burgers te laten participeren in het wetgevingsproces. Een gedachte die niet alleen aansluit op de behoeften en capaciteiten van mensen in de huidige maatschappij, maar zelfs noodzakelijk genoemd kan worden. Een referendum kan deze rol alleen succesvol vervullen op het moment dat dit burgers een definitieve, doorslaggevende stem geeft in het proces. In ieder ander geval leidt een referendum slechts tot onvrede, onrust en wantrouwen wanneer een uitkomst van een referendum door de overheid niet wordt gehonoreerd.
-------------	---

AMPP05	Verhogen kiesdrempel: goed idee of niet?
Onderwerp	Kiesdrempel
Indiener(s)	Werkgroep Democratie & Rechtsstaat
Woordvoerder	
Betreft:	Paragraaf 3.3.2 (laatste alinea) hoofdstuk D&R
Schrap:	

Voeg toe/vervang door:	Ten slotte vinden wij als Jonge Democraten het wenselijk dat de huidige versnippering van het parlement wordt verminderd, omdat deze versnippering de stabiliteit van het democratisch bestuur in gevaar brengt. Daarom pleiten we als Jonge Democraten voor een kiesdrempel van vijf procent, omdat deze het proces van coalitievorming versnelt, de controle op de regering verbetert en de kwaliteit van het parlementaire debat bevordert. Bovendien leidt een kiesdrempel van vijf procent tot effectievere besluitvorming, doordat er makkelijker meerderheden gevormd/geformeerd kunnen worden.
Toelichting	Een systeem zonder of met een minimale kiesdrempel zorgt ervoor dat geen stem verloren gaat, en biedt kleine partijen een kans op vertegenwoordiging. Maar hoe krachtig is hun stem? Met weinig zetels en beperkte middelen rust er een zware last op hun schouders, waardoor ze geen partij zijn voor de grote fracties. Hun invloed kan daardoor alsnog beperkt blijven. Dit is een belangrijk debat waar wij zelf ook niet helemaal uit zijn. De grens van vijf procent is gebaseerd op een advies van de Staatscommissie Parlementair Stelsel, die hogere drempels te beperkend en lagere te ineffectief vond.

PM08	Joepie, joepie, Dick Schoof mag naar Brussel met de tjoek tjoek tjoekie
Onderwerp	Trein voor korte afstandsreizen regering
Indiener(s)	Werkgroep Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Mobiliteit
Woordvoerder	
Constaterende dat:	-er een klimaatcrisis is en onder andere de uitstoot van fossiele brandstoffen radicaal naar beneden moet -korte afstandsdiensreizen nu ook vaak per vliegtuig afgelegd worden -er een hogesnelheidslijn tussen Amsterdam, Rotterdam en Brussel ligt
Overwegende dat:	-de regering het goede voorbeeld moet geven en dus vaker met de trein zou moeten gaan -in de trein makkelijk gewerkt kan worden -de regering direct in het centrum van een stad kan uitstappen zonder veel overstappen van auto's naar vliegtuigen en terug
Spreekt uit dat:	de regering een trein moet aanschaffen voor dienstreizen tot 750 km.
Toelichting	Juist de dienstreizen op korte afstanden die per vliegtuig afgelegd worden zijn het meest schadelijk. Als deze dienstreizen per trein afgelegd worden, zal dit al een grote reductie in uitstoot van fossiele brandstoffen opleveren.

AMPP06	Baas in eigen cloud
Onderwerp	Europese digitale soevereiniteit
Indiener(s)	Werkgroep Digitalisering, Automatisering & Privacy
Woordvoerder	
Betreft:	Politiek Programma, Digitalisering & Automatisering, Artikel 4.4.3. Europese digitale soevereiniteit
Schrap:	
Voeg toe/vervang door:	4.4.3. Europese digitale soevereiniteit De Jonge Democraten erkennen dat Europa te afhankelijk is geworden van buitenlandse digitale infrastructuur, platforms en technologieën. Deze afhankelijkheid vormt een risico voor onze strategische autonomie, privacy en democratische waarden. Daarom pleiten wij voor het versterken van de Europese digitale soevereiniteit. Dit betekent investeren in Europese alternatieven voor cruciale digitale infrastructuur zoals cloud-diensten, het stimuleren van Europese technologie-bedrijven, en het ontwikkelen van eigen expertise op gebied van kunstmatige intelligentie en kwantumcomputing. Hierbij moet de focus liggen op open standaarden en open source oplossingen. Tegelijkertijd moet Europa strategische partnerschappen aangaan met gelijkgestemde landen om gezamenlijk technologische standaarden te ontwikkelen die onze democratische waarden respecteren.

Toelichting	Deze toevoeging aan het politieke programma is een formalisering van een standpunt dat al breed leeft binnen de Jonge Democraten, maar tot nu toe nog niet expliciet was vastgelegd. Door dit standpunt nu op te nemen in ons politieke programma, geven we niet alleen een duidelijk signaal af over het belang van Europese digitale soevereiniteit, maar creëren we ook een formele basis voor verdere politieke actie op dit gebied. De toevoeging sluit bovendien naadloos aan bij onze bestaande progressief-liberale visie op technologie en benadrukt het belang van Europese samenwerking zonder in protectionisme te vervallen.
-------------	---

PM09	EU-lidmaatschap voor Oekraïne
Onderwerp	Oekraïne en de Europese Unie.
Indiener(s)	Afdeling Leiden-Haaglanden
Woordvoerder	
Constaterende dat:	- Oekraïne kandidaat-lid is van de Europese Unie. - Oekraïne kampt met een invasie.
Overwegende dat:	- Het wenselijk is dat Oekraïne na het sluiten van een vredesakkoord met Rusland, toetreedt tot de Europese Unie. - Oekraïne als soevereine staat de democratie, rechtsstaat en grondrechten respecteert.
Spreekt uit dat:	Oekraïne na het sluiten van een vredesakkoord met Rusland zo snel mogelijk de kans krijgt om tot de Europese Unie toe te treden.

Toelichting	
PM10	Een Europees DARPA
Onderwerp	Europees onderzoeksinstituut
Indiener(s)	5 leden
Woordvoerder	
Constaterende dat:	-DARPA,, het onderzoeksbureau van het Amerikaanse ministerie van Defensie dat baanbrekende technologie ontwikkelt, een belangrijke rol heeft gespeeld in de ontwikkeling veel van onze moderne technologieën, van moderne vaccins tot GPS en weersvoorspelling tot de persoonlijke computer en het internet; -er hier geen Europees equivalent van bestaat.
Overwegende dat:	-ambitieuze baanbrekend onderzoek zowel op termijn het leven van iedereen kan verbeteren, als een zwaai aan de economie kan geven; -de volledige focus op militaire technologie van DARPA te beperkt is en de EU niet past; -ambitieuze fundamenteel en baanbrekend onderzoek goed gebruik kan maken van schaalvoordelen, zowel qua talent als qua financiering, van een Europese aanpak.
Spreekt uit dat:	de EU haar eigen ambitieuze onderzoeksinstituut creëert, gericht op baanbrekend onderzoek in zowel civiele als militaire technologie.
Toelichting	

PM11	Een arrestatiebevel voor je uit, anders zijn er gevolgen.
Onderwerp	Sancties niet uitvoeren arrestatiebevel Internationaal Strafhof
Indiener(s)	8 leden
Woordvoerder	
Constaterende dat:	-er inmiddels meermaals een arrestatiebevel van het Internationaal Strafhof (ISH) niet is uitgevoerd en dat daar telkens geen consequenties aan verbonden zijn geweest; -er geen standaard sanctieregime bestaat voor het niet uitvoeren van een bevel van het ISH, en dat hier telkens een ad hoc besluit over genomen moet worden door de staten die partij zijn bij het Statuut van Rome; -het in ieder specifiek geval wel voor één land politiek onwelgevallig zal zijn om over te gaan tot sanctionering.
Overwegende dat:	-gebrek aan gevolgen voor het niet uitvoeren van arrestatiebevelen het internationaal strafrecht fundamenteel ondermijnt; -verschillende sancties in verschillende gevallen opleggen wegens politieke overwegingen niet passend is voor een instituut dat juist boven de geopolitiek moet staan.
Spreekt uit dat:	-het ISH een directe sanctiebevoegdheid voor het niet uitvoeren voor bevel van het ISH het internationaal strafhof moet krijgen; -de staten die partij zijn bij het statuut van Rome

	een standaardsanctieregime moeten opstellen voor gevallen waarin een ISH arrestatiebevel niet wordt uitgevoerd.
Toelichting	

PM12	Versterking van het demonstratierecht in Nederland
Onderwerp	Demonstratierecht
Indiener(s)	Werkgroep Democratie & Rechtsstaat
Woordvoerder	
Constateerend dat:	<ul style="list-style-type: none"> - Het recht op demonstratie een fundamenteel mensenrecht is, verankerd in de Grondwet en internationale verdragen; - Het demonstratierecht in Nederland steeds vaker onder druk komt te staan door restrictieve maatregelen en een gebrek aan ondersteuning van vreedzame protesten.
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeente- en politieambtenaren gebaat zijn bij duidelijke en toegankelijke kennisuitwisseling over jurisprudentie en actuele ontwikkelingen rond het demonstratierecht; - Beperkingen op demonstraties alleen gerechtvaardigd zijn wanneer deze noodzakelijk, proportioneel en gericht zijn op legitieme doelen zoals vastgelegd in internationale mensenrechtenstandaarden; - Het verkeersbelang op zichzelf geen rechtvaardiging mag zijn voor beperkingen op demonstraties;

	<ul style="list-style-type: none"> - Het beschermen van demonstranten tegen vijandig publiek cruciaal is voor de uitoefening van hun recht op vreedzaam protest.
Spreekt uit dat:	<ul style="list-style-type: none"> - Ook demonstraties zonder kennisgeving volledig moeten worden gefaciliteerd, alleen noodzakelijke en proportionele voorschriften mogen worden verbonden aan demonstraties en vreedzame protesten beter moeten worden beschermd tegen vijandig publiek; - Een landelijk (online) platform moet worden opgericht voor kennisuitwisseling over het demonstratierecht, gericht op gemeente- en politieambtenaren.
Toelichting	<p>Het demonstratierecht, een essentieel onderdeel van een democratische rechtsstaat, komt in Nederland steeds meer onder druk te staan. Demonstraties zonder (tijdige) kennisgeving worden vaak niet gefaciliteerd en soms zelfs bestraft. Dit is in strijd met door Nederland onderschreven mensenrechtenstandaarden. Daarnaast worden aan demonstraties regelmatig voorschriften verbonden die niet noodzakelijk/proportioneel zijn, terwijl het verkeersbelang – dat geen legitieme grond vormt volgens mensenrechtenverdragen – soms wel wordt gebruikt om beperkingen op te leggen. Daarom stellen wij voor om de Wet openbare manifestaties te herzien en een landelijk online platform op te richten, dat kan bijdragen aan een</p>

	eenduidige en mensenrechtelijk verantwoorde benadering van demonstraties.
--	---

PM13	Zal ik er een nietje doorheen slaan?-CBR 1
Onderwerp	Medische keuring CBR
Indiener(s)	Werkgroep Diversiteit, Afdeling Arnhem-Nijmegen
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • CBR momenteel een medische keuring eist voor B-rijexamenleerlingen met autisme en/of ADHD; • De Europese Unie een medische rijkeuring voor reguliere B-bestuurders nodig acht als er sprake is van 'ernstig psychisch leed en/of ouderdomsziekten'; • Nederland het enige land in de Europese Unie is die deze keuring vereist bij autisme en/of ADHD.
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • De Jonge Democraten waarde hechten aan kansengelijkheid; • Deze keuring erg stigmatisered is voor mensen met autisme en/of ADHD; • Rij-instructeurs zelf beter kunnen inschatten of een rijbewijs halen haalbaar is voor een leerling.
Spreekt uit dat:	De Jonge Democraten vinden dat de medische keuring wegens autisme en/of ADHD voor rijexamenleerlingen afgeschaft moet worden.
Toelichting	Bij het aannemen van deze motie op het congres vervalt de eerdere motie om de kosten voor deze

	medische keuring te vergoeden.
--	--------------------------------

PM14	Zal ik er een nietje doorheen slaan?-CBR 2
Onderwerp	Toeslag theorie-examen CBR
Indiener(s)	Werkgroep Diversiteit
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • Het CBR voor een theorie-examen met extra tijd een toeslag vraagt aan kandidaten; • Kandidaten met dyslexie of een taalontwikkelingsstoornis deze toeslag terug kunnen vragen; • Deze compensatieregeling niet geldt voor kandidaten met autisme en/of ADHD.
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten met autisme en/of ADHD deze voorziening ook nodig kunnen hebben; • Scholen bijvoorbeeld wél deze voorziening erkennen aan scholieren en studenten die een examen afleggen; • Het CBR discrimineert door deze voorziening van deze groep niet te erkennen.
Spreekt uit dat:	De Jonge Democraten vinden dat het CBR ook een compensatieregeling moet hanteren voor theoriekandidaten met autisme en/of ADHD.
Toelichting	

PM15	Zal ik er een nietje doorheen slaan?-CBR 3
Onderwerp	Verlengen geldigheid theorie-examen
Indiener(s)	Afdeling Arnhem-Nijmegen
Woordvoerder	
Constateren de dat:	<ul style="list-style-type: none"> Het theorie-examen voor rijbewijs B 18 maanden geldig is; Het CBR dit juridisch motiveert door te stellen dat binnen deze periode de wetgeving significant kan veranderen; De behandelduur van de Staten-Generaal gemiddeld 439 dagen (14, 4 maanden) is.
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> Op basis van deze gegevens het onwaarschijnlijk lijkt dat nieuwe wetgeving binnen 18 maanden wordt doorgevoerd; CBR momenteel een halfjaar wachttijd heeft; Rijexamenleerlingen veel stress kunnen ervaren over het verlopen van hun theorie, waardoor zij soms te onervaren op examen worden gestuurd.
Spreekt uit dat:	De Jonge Democraten vinden dat de geldigheid van het theorie-examen verlengd moet worden van 1,5 jaar naar 3 jaar.
Toelichting	Doorlooptijden wetsvoorstellen 2024/2025: hoofdstappen - Eerste Kamer der Staten-Generaal https://www.eerstekamer.nl/doorlooptijden_wetsvoorstellen

AMPP07	Dag masker, hallo mens
Onderwerp	Anonimiteit op sociale media platforms
Indiener(s)	Werkgroep Digitalisering, Automatisering & Privacy
Woordvoerder	
Betreft:	Politiek Programma, Digitalisering & Automatisering, Artikel 4.4.2.
Schrap:	
Voeg toe/vervang door:	De Jonge Democraten zien dat de anonimiteit op sociale media platforms vaak misbruikt wordt voor het verspreiden van haat en desinformatie. Trollen en geautomatiseerde accounts (bots) maken hier veelvuldig gebruik van. In tegenstelling tot een fysiek publiek forum, waar mensen zich doorgaans beschaafder gedragen omdat ze herkenbaar zijn, biedt de online anonimiteit een schild voor ongewenst gedrag. Daarom pleiten de Jonge Democraten voor verplichte identiteitsverificatie op sociale mediaplatforms die door de EU als Gatekeepers zijn aangemerkt onder de Digital Markets Act (DMA). Deze verificatie moet gepaard gaan met het uploaden van een herkenbare profielfoto van de gebruiker zelf. Pas na een succesvolle identiteitsverificatie krijgt een gebruiker toegang tot het sociale mediaplatform. Deze maatregel draagt bij aan een veiligere en betrouwbaardere online omgeving die een gezond debat en ideeënuitswisseling bevordert.

	<p>We willen online wangedrag bestrijden en het digitale debat verbeteren door verplichte identiteitsverificatie in te voeren op grote sociale mediaplatforms ('Gatekeepers' onder de DMA). Anonieme accounts veroorzaken veel toxiciteit, wat het maatschappelijk debat verlamt. Identiteitsverificatie en herkenbare profielfoto's vergroten accountability en stimuleren respectvol gedrag, vergelijkbaar met het echte leven. Grote platforms worden gekozen vanwege hun impact, middelen en aansluiting bij EU-regelgeving. Kleinere platforms behouden ruimte voor anonimiteit, belangrijk voor kwetsbare groepen zoals LHBTI+ jongeren. Deze maatregel bevordert open en democratische discussie op een respectvolle en beschaafde manier.</p>
--	---

PM16	Versterking van de sociale advocatuur door verplichte pro deo werkzaamheden
Onderwerp	Versterken sociale advocatuur
Indiener(s)	Werkgroep Democratie & Rechtsstaat
Woordvoerder	
Constateerende dat:	<ul style="list-style-type: none"> - De sociale advocatuur onder druk staat door structurele onderfinanciering, waardoor het aantal sociaal advocaten sterk is afgenomen; - Uit onderzoek van de Nederlandse Orde van Advocaten blijkt dat tussen 2015 en 2022 het aantal sociaal advocaten met ongeveer 20% is

	<p>gedaald, en dat het tekort in sommige rechtsgebieden, zoals familierecht en vreemdelingenrecht, nijpend is;</p> <ul style="list-style-type: none"> - De toegankelijkheid van rechtsbijstand hierdoor steeds verder beperkt wordt, met name voor mensen met een laag inkomen.
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> - De rechtsstaat alleen functioneert als rechtshulp voor iedereen beschikbaar is, ongeacht inkomen of achtergrond; - Een verplichte bijdrage van advocaten aan de sociale advocatuur een eerlijke en structurele oplossing kan bieden voor het tekort aan sociaal advocaten.
Spreekt uit dat:	<ul style="list-style-type: none"> - Advocaten een verplicht deel van hun werkzaamheden pro deo moeten verrichten om de sociale advocatuur te versterken en daarmee rechtsbescherming voor iedereen te waarborgen; - Dit uitgangspunt essentieel is voor het behoud van een toegankelijke rechtsstaat waarin iedereen aanspraak kan maken op juridische bijstand.
Toelichting	<p>Voor het goed functioneren van onze democratische rechtsstaat is het essentieel dat mensen toegang hebben tot het recht. Hierbij hoort ook het in de arm kunnen nemen van een advocaat. De laatste jaren staat met name de sociale advocatuur in Nederland ernstig onder druk, en daarmee ook de toegang tot het recht voor mensen met beperkte financiële middelen. Om het tij te keren, zou gedacht kunnen worden aan</p>

	bijvoorbeeld een speciale opleiding aan de universiteit tot sociaal advocaat. Deze maatregelen zetten onzes inziens echter onvoldoende zoden aan de dijk, en om die reden willen wij bovenstaand voorstel aan jullie voorleggen.
--	--

PM17	
BBB niet weg ermee	
Onderwerp	De bed-bad-brood regeling moet door de landelijke overheid gefinancierd worden
Indiener(s)	11 leden
Woordvoerder	
Constateerend dat:	De huidige coalitie probeert de bed-bad-brood regeling af te schaffen; Deze regeling ervoor zorgt dat mensen die ongedocumenteerd zijn, basale leefvoorzieningen krijgen; De regeling bijdraagt aan het regelen van de juiste papieren om ongedocumenteerde mensen terug te brengen naar hun land van herkomst.
Overwegende dat:	Er zonder bed-bad-brood regeling meer overlast zal zijn op straat van dak en thuislozen; Ongedocumenteerde mensen een thuis verdienen, even als alle andere Nederlanders.
Spreekt uit dat:	De subsidie voor de bed-bad-brood regeling door de landelijke overheid moet blijven worden gesubsidieerd. ³
Toelichting	Door de schrapping van de subsidiëringsubsidiering van het rijk op de bed-bad-broodregeling, bed-bad-brood regeling, (ook wel LVV, Landelijke

	Vreemdelingen Voorziening, genoemd)genoemt) zijn de steden Amsterdam, Rotterdam, Utrecht, Eindhoven en Groningen nu zelf verantwoordelijk voor de bekostiging van deze voorzieningen. Sommige steden hebben al gezegd in een nog soberdere vorm door te gaan met de financiering. Verder heeft de rechter in 3 van de 5 steden uitgesproken dat het verplicht is deze regeling te behouden. Echter zou financiering van het rijk voor meer gelijkheid tussen de verschillende opvangen en meer stabiliteit van de financiering zorgen. Verder is dit meer in lijn met het Europees recht.
--	---

AMPP08	
Leg de Zuid-As in de as	
Onderwerp	Belastingen eerlijker aanpakken
Indiener(s)	Afdeling Utrecht
Woordvoerder	
Betreft:	Politiek Programma Artikel 7.2.4 Aanpakken belastingontwijking
Schrap:	
Voeg toe/vervang door:	Door belastingontwijking aan te pakken wordt de effectieve belastingdruk hoger voor grote bedrijven. Het geld dat hierdoor extra wordt binnengehaald, moeten worden gebruikt om de belastingdruk op het midden- en kleinbedrijf te verlagen.

Toelichting	<p>Het huidige stuk mocht simpelweg wat scherper. Juist de kleinere bedrijven hebben het lastiger om te verduurzamen door een gebrek aan geld door een gebrek aan investeringen.¹ De trend van de afgelopen jaren is dat vooral het kleinere MKB verhoudingsgewijs steeds minder investeringen maken doordat hun winst en hun inkomen achterblijft.²</p> <p>Als bijkomend effect, meldt de helft van de MKB in 2023 niet normaal rond te komen en 1 op de 6 had burn-out klachten.³</p> <p>Als conclusie, het MKB mag dus best een steuntje in de rug gebruiken als de échte motor van onze economie.⁴</p> <p>[1] https://www.bnr.nl/nieuws/duurzaamheid/10540421/kleine-bedrijven-hebben-moeite-met-verduurzaming</p> <p>[2] https://www.accountant.nl/nieuws/2024/6/onderzoek-winst-van-kleinere-mkb-bedrijven-blijft-achter/</p> <p>[3] https://www.deondernemer.nl/inflatie/ruim-helft-van-de-kleine-ondernemers-kan-niet-normaal-rondkomen-en-loopt-kans-op-burn-out~5ca9b3b</p> <p>[4] https://dewereldvandnb.nl/actueel/lessen/innovatie/</p> <p>2</p>
--------------------	---

AMPP09 Toetsingsverbod is a bitch	
Onderwerp	Bescherming mensenrechten
Indiener(s)	8 leden
Woordvoerder	
Betreft:	H1.1
Schrap:	Dit is alleen mogelijk in een democratische rechtsstaat, waarin mensenrechten door stevige verankering in onze Grondwet gewaarborgd worden.
Voeg toe/vervang door:	Dit is alleen mogelijk in een democratische rechtsstaat, waarin mensenrechten door stevige verankering in onze Grondwet en het internationaal recht gewaarborgd worden.
Toelichting	Specifiek in Nederland worden je grondrechten steviger door het internationaal recht beschermd dan door de Grondwet, aangezien formele wetten niet getoetst mogen worden aan de Grondwet maar wel aan het internationaal recht.

AMPP10	Het Europese project is meer dan alleen de EU
Onderwerp	Belangrijke internationale organisaties, Raad van Europa
Indiener(s)	8 leden
Woordvoerder	
Betreft:	H1.1.3
Schrap:	Om bovenstaande waarden uit te dragen, kiezen wij met overtuiging voor samenwerking binnen internationale organisaties, met name binnen de Europese Unie (EU), de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (NAVO), en de Verenigde Naties (VN).
Voeg toe/vervang door:	Om bovenstaande waarden uit te dragen, kiezen wij met overtuiging voor samenwerking binnen internationale organisaties, met name binnen de Europese Unie (EU), de Raad van Europa (RvE), de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (NAVO), en de Verenigde Naties (VN).
Toelichting	De Raad van Europa is een essentieel deel van het Europees project. Waar we in de EU bepalen 'wat we doen' bepalen we in de Raad van Europa 'wie we zijn'. Helaas wordt de RvE politiek verwaarloosd door de west Europese landen en de liberale partijen dus mag het wel wat specifieke aandacht krijgen.

PM18	Uitgerookt: de een zijn rook kost de ander zijn dood
Onderwerp	volksgezondheid
Indiener(s)	6 leden
Woordvoerder	
Constaterende dat:	-Baby's en jonge kinderen extra kwetsbaar zijn voor de gevaren van meeroken; - er volgens de Wereldgezondheidsorganisatie jaarlijks 880.000 niet-rokers door de gevolgen van meeroken sterven; Deze cijfers duidelijk aantonen dat meeroken een ernstig gezondheidsrisico vormt.
Overwegende dat:	- Niemand zou moeten sterven door de rookgewoonten van een ander; - tweedehands rook gigantische zorgkosten met zich meebrengt op een al zwaarbelast zorgstelsel. - niet-rokers het recht hebben op een rookvrije, gezonde omgeving vrij van de negatieve externaliteiten van rook. - Kwetsbare groepen zoals chronisch zieken, baby's en kinderen extra bescherming nodig hebben tegen meeroken.
Spreekt uit dat:	Wettelijke mogelijkheden te creëren waardoor mensen kunnen afdwingen dat er niet in hun nabijheid wordt gerookt in openbare ruimtes.
Toelichting	

PM19	Wraak door de staat is nog steeds even lelijk
Onderwerp	Vergelding weg als doel van het strafrecht
Indiener(s)	6 leden
Woordvoerder	
Constaterende dat:	-het Nederlands strafrecht op het moment vier doelen kent: vergelding, voorkomen van herhaling, afschrikking, en het beschermen van de samenleving.
Overwegende dat:	-vergelding niets meer is dan wraak met met de legitimatie van de staat; -wanneer iemand een straf krijgt die niet alleen door rehabilitatie zorgt voor voorkomen van herhaling, andere mogelijke criminelen voldoende afschrikt en de samenleving beschermt door gevaarlijke individuen uit de samenleving te ontnemen, het niet ethisch te verantwoorden is om daar als staat geen genoeg mee te nemen; -de focus op vergelding rehabilitatie in de weg kan staan.
Spreekt uit dat:	vergelding niet langer een doel van het Nederlands strafrecht moet zijn en dat de nadruk meer op voorkomen van herhaling moet komen te liggen.
Toelichting	

PM20	Minder massa is de echte kassa
Onderwerp	Opvangcentra asiel
Indiener(s)	5 leden
Woordvoerder	
Constaterende dat:	Massale asielzoekerscentra vaak zorgen voor onpersoonlijke en onveilige leefomstandigheden; Grootschalige opvang vaak leidt tot sociale spanningen binnen de centra en met omliggende gemeenschappen; Kleinschalige opvang betere mogelijkheden biedt voor persoonlijke begeleiding, integratie en mentale gezondheid van bewoners; De huidige situatie binnen veel AZC's niet voldoet aan de Europese en Nederlandse normen voor humane opvang.
Overwegende dat:	Het waarborgen van waardige opvang essentieel is voor een rechtvaardig asielbeleid; Kleinschalige opvang bijdraagt aan betere integratie in de samenleving; Decentrale opvang lokaal draagvlak vergroot en sociale cohesie bevordert; Investeren in kleinere opvanglocaties leidt tot duurzamere en effectievere resultaten op de lange termijn.
Spreekt uit dat:	De Jonge Democraten zich uitspreken tegen massale asielzoekerscentra als verouderde en ineffectieve modellen, en zullen pleiten voor het bevorderen van kleinschalige opvang waar mogelijk.

Toelichting	Massale asielzoekerscentra bieden vaak onveilige, onpersoonlijke omstandigheden en veroorzaken spanningen. Kleinschalige opvang is menselijker, bevordert integratie en creëert lokaal draagvlak. Door in te zetten op kleinere opvanglocaties dragen we bij aan een effectiever en rechtvaardiger asielbeleid.
-------------	---

PM21	Nu PVDA: Parijs voor de arbeider
Onderwerp	Internationale budget-hogesnelheidstreinen
Indiener(s)	Afdeling Leiden-Haaglanden
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> - Treinreizen naar het buitenland op dit moment vaak onbetaalbaar zijn voor veel mensen - Een retourticket van Den Haag Centraal naar Parijs gemiddeld €135 kost - Budget-hogesnelheidstreinen in landen zoals Italië een bewezen succes zijn en reizen betaalbaar maken
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> - Het belangrijk is om internationale treinreizen te stimuleren als duurzaam alternatief voor vliegen, in lijn met de klimaatdoelen voor 2050 - Reizen een fundamenteel recht is en toegankelijk moet zijn voor mensen met een lager inkomen.
Spreekt uit dat:	De JD zich moet inzetten voor de ontwikkeling en stimulering van internationale budget-hogesnelheidstreinen.
Toelichting	

PM22	Samen lozen we Tuberculose
Onderwerp	Humanitaire hulp
Indiener(s)	6 leden
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> -In 2023 stierven 1,25 miljoen mensen aan tuberculose (TB), waaronder 161.000 mensen met HIV, waarmee TB de dodelijkste infectieziekte ter wereld is volgens de WHO. -Een kwart van de wereldbevolking in 2018 een asymptomatische TB-infectie droeg, met het risico dat deze ooit actief wordt; -Multiresistente tuberculose (MDR-TB) een gevaarlijke vorm van TB is die steeds vaker voorkomt en niet meer reageert op tenminste twee van de belangrijkste medicijnen (isoniazide en rifampicine), waarbij sommige vormen zelfs tegen tweede-keus medicijnen resistent zijn (XDR-TB); -De overgrote meerderheid van TB-patiënten kan genezen wanneer zij de juiste medicijnen krijgen en deze goed innemen;
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> -Er in de afgelopen 10 jaar meer mensen aan Tuberculose zijn overleden dan de huidige bevolking in Nederland en dit voorkomen kan worden; - Het onrechtvaardig is dat miljoenen mensen onnodig lijden door ongelijke toegang tot zorg, terwijl we de medische kennis hebben om tuberculose effectief te behandelen; --de internationale gemeenschap niet alleen de

	morele plicht heeft maar ook het voorrecht heeft om in de positie te zijn om miljoenen mensenlevens te redden. --De behandeling van tuberculose, vergeleken met andere ziektes, zowel effectief als betaalbaar is.
Spreekt uit dat:	Er met urgentie extra te investeren in de structurele preventie en behandeling van tuberculose wereldwijd, omdat elk gered leven telt.
Toelichting	

	De Jonge Democraten streven naar een duurzame Europese energiemarkt waarin de Europese Unie zoveel als mogelijk zelfvoorzienend is in haar energiebehoefte. Hierdoor ontstaan ook kansen voor innovatie op het gebied van duurzame energietechnologie, zoals groene waterstof, waar Nederland actief op in moet spelen. Door de toenemende elektrificatie van de samenleving, zal het aandeel van elektriciteit in de energiemix toenemen.
--	--

AMPP11	Erkenning van levensverlies door fossiele brandstoffen
Onderwerp	Volksgezondheid, Luchtverontreiniging en Duurzame Transitie
Indiener(s)	6 leden
Woordvoerder	
Betreft:	Hoofdstuk 6.3, na "...verbranding van brandstoffen" PP
Schrap:	In Nederland en over de gehele wereld zal de vraag naar energie toenemen door een groeiende welvaart en bevolking. Energie wordt gebruikt in de vorm van brandstof, elektriciteit en warmte, die momenteel alle drie grotendeels voortkomen uit fossiele brandstoffen. Deze situatie is niet houdbaar vanwege de eindigheid van de fossiele bronnen en bovenal de vervuiling die wordt veroorzaakt bij de verbranding van brandstoffen.

Voeg toe/vervang door:	Deze vervuiling heeft tevens negatieve effecten op de volksgezondheid, met name bij kwetsbare groepen zoals chronisch zieken en kinderen. De maatschappelijke kosten van gezondheidszorg, arbeidsverzuim en vroegtijdig overlijden zijn enorm. De transitie naar een fossielvrije samenleving is dan ook niet alleen essentieel voor het klimaat, maar ook voor de volksgezondheid van huidige en toekomstige generaties.
Toelichting	Wereldwijd sterven jaarlijks 4.2 tot 8 miljoen mensen aan de gevolgen van luchtverontreiniging door fossiele verbranding.

PM23	De tiktokificatie van kindercartoons
Onderwerp	TV-cartoons voor kinderen
Indiener(s)	5 leden
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<p>Cartoons voor kinderen steeds verder geoptimaliseerd worden om 100% van de aandacht van kinderen op te eisen door ze steeds sneller, luider en kleurrijker te maken;</p> <p>Wetenschappelijk onderzoek al minstens een decennium aantoonde dat dergelijke cartoons op de korte termijn significante impact hebben op de executieve functies - bv. de spanningsboog, het kortetermijngeheugen, en de zelfregulering - van kinderen;</p> <p>Er serieuze zorgen zijn over de langetermijneffecten van dergelijke cartoons op kinderen;</p> <p>De hoeveelheid van deze 'super-stimulerende' cartoons alleen maar toegenomen is, en de mogelijkheid voor ouders om te kiezen voor alternatieven steeds beperkter wordt;</p>
Overwegende dat:	<p>We een plicht hebben onze kinderen fysiek én geestelijk gezond op te voeden, en cartoons met dergelijke schadelijke kortetermijneffecten daar niet bij passen;</p> <p>De langetermijneffecten van dergelijke cartoons op de ontwikkeling van een kind vooralsnog slecht bestudeerd zijn;</p> <p>Dit niet de enige arena is waar de</p>

	aandachtseconomie impact heeft op onze samenleving;
Spreekt uit dat:	Er robuuste en verantwoordelijke wetgeving moet komen die de schadelijke effecten van cartoons via de publieke omroep en commerciële omroepen aan banden legt door het stellen van concrete kaders voor TV-programma's voor kinderen die gehandhaafd worden door de aangewezen autoriteiten; En dat er meer onderzoek gedaan moet worden naar de langetermijneffecten van 'super-stimulerende' cartoons op (de ontwikkeling van) kinderen.
Toelichting	Deze motie richt zich op een onderdeel van de aandachtseconomie, keuzevrijheid voor ouders, en een gezonde geestelijke opvoeding van onze kinderen. Deze motie richt zich vooral op televisiemedia, ondanks het feit dat media voor kinderen via sociale media vaak nog schadelijker is. Dat is niet omdat dat wel oké is, maar omdat ouders in die gevallen nog meer de keuze hebben voor andere media te kiezen. Op de televisie is het voor ouders heel moeilijk om gezonde alternatieven te vinden. We moeten onze kinderen beschermen, en ouders helpen gezonde keuzes te maken.

PM24	Pasta la vista, discriminatie
Onderwerp	Vergiet dragen voor Pastafari BOA's
Indiener(s)	6 leden
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> - De Jonge Democraten voorstander zijn van het toestaan van religieuze uitingen op uniformen zoals hoofddoeken en keppels - Door dit alles hebben de Jonge Democraten hun seculiere beginselen vergaan - Er in Nederland aanhangers zijn van het Pastafarisme (De Kerk van het Vliegende Spaghettimonster) - BOA's momenteel geen vergiet mogen dragen tijdens hun werkzaamheden
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> - Vrijheid van religie een grondrecht is - Het maken van onderscheid tussen verschillende religies discriminerend is - Een vergiet als religieus hoofddekseel voor Pastafari's dezelfde betekenis heeft als andere religieuze hoofddekseels - De effectiviteit van BOA's niet wordt beïnvloed door het dragen van een vergiet
Spreekt uit dat:	BOA's die het Pastafarisme aanhangen het recht moeten krijgen om tijdens hun werkzaamheden een vergiet te dragen als religieus hoofddekseel, onder dezelfde voorwaarden als andere religieuze uitingen worden toegestaan.
Toelichting	

PM25	Geen game over, maar respawned
Onderwerp	Eigendomsrecht
Indiener(s)	Afdeling Friesland
Woordvoerder	
Constateerend dat:	Steeds meer games niet meer speelbaar zijn doordat uitgevers de games offline halen. Een toenemend aantal videogames worden verkocht, maar zijn tegelijkertijd ontworpen om volledig onspeelbaar te worden voor iedereen zodra ondersteuning stopgezet wordt.
Overwegende dat:	Door het stopzetten van de service voor deze game in essentie betekent dat mensen hun eigendom wordt vernietigd. uitgevers geen rechten hebben om jouw eigendom af te nemen.
Spreekt uit dat:	Uitgevers moeten waar mogelijk een end of life plan opzetten zodat hun games speelbaar blijven als ze de service voor deze games stopzetten. En voor grote Multiplayer games moet het mogelijk worden gemaakt om een privé server te draaien.

Toelichting	<p>Een End of Life plan betekent niet dat ze voor altijd hun games moeten ondersteunen, maar wel dat ze het mogelijk moeten maken voor 3e partijen om dit te doen. Voor de mensen die niks van games weten kan je eraan denken dat de muziek die op je iTunes staat en waar je voor betaald hebt na een paar jaar uit je muziekbibliotheek wordt gehaald.</p> <p>Meer info: https://www.stopkillinggames.com/ The largest campaign ever to stop publishers destroying games - YouTube (https://www.youtube.com/watch?v=w70Xc9CStoE)</p>
-------------	---

Wijzigingen Huishoudelijk Reglement

HR01	Verrijking VJD-lidmaatschap
Onderwerp	Openstellen JD-functies voor VJD'ers
Indiener(s)	Landelijk Bestuur
Woordvoerder	
Betreft:	Huishoudelijk Reglement
Schrap:	23.2. Uitsluitend leden kunnen onderdeel uitmaken van een bijzonder orgaan.
Vervang door:	23.2. Uitsluitend leden kunnen onderdeel uitmaken van een bijzonder orgaan, tenzij dit Reglement anders bepaalt.
Voeg toe:	<p>24.5. In afwijking van artikel 23 lid 2 van dit Reglement, kunnen leden van de Vrienden van de Jonge Democraten benoemd worden tot de Kascommissie tot de eerste ALV waarin zij de leeftijd van 35 jaar hebben bereikt.</p> <p>28.18. In afwijking van artikel 23 lid 2 van dit Reglement, kunnen leden van de Vrienden van de Jonge Democraten benoemd worden tot de Commissie van Beroep tot de eerste ALV waarin zij de leeftijd van 35 jaar hebben bereikt.</p> <p>29.4. In afwijking van artikel 23 lid 2 van dit Reglement, kunnen leden van de Vrienden van de Jonge Democraten benoemd worden tot de</p>

	<p>Oriëntatiecommissie tot de eerste ALV waarin zij de leeftijd van 35 jaar hebben bereikt.</p> <p>30.6. In afwijking van artikel 23 lid 2 van dit Reglement, kunnen leden van de Vrienden van de Jonge Democraten benoemd worden tot Vertrouwenspersoon tot de eerste ALV waarin zij de leeftijd van 35 jaar hebben bereikt.</p> <p>33.6. In afwijking van artikel 23 lid 2 van dit Reglement, kunnen leden van de Vrienden van de Jonge Democraten benoemd worden tot Landelijke Teams tot de eerste ALV waarin zij de leeftijd van 35 jaar hebben bereikt.</p>
Toelichting:	<p>De leeftjdsverlaging die vandaag op het programma staat is pijnlijk. Om leden die nu buiten de boot vallen te blijven betrekken bij de vereniging en om hun kennis en kunde te behouden, zijn we op zoek gegaan naar manieren om dat te kunnen blijven doen. In dat kader willen we bepaalde kaderfuncties openstellen voor leden van de VJD. Dit is onder andere naar voren gekomen in de online inputsessie die we hebben georganiseerd. Het gaat daarbij expliciet niet om functies die aan het dagelijks functioneren van de JD raken, maar juist om raadgevende functies en functies die draaien om het overdragen van kennis. Op deze manier hopen we de impact van de leeftjdsverlaging te minimaliseren.</p>

HR02	It's the final opt-in
Onderwerp	De JD subsidiabel houden
Indiener(s)	5 leden
Woordvoerder	
Betreft:	Huishoudelijk Reglement
Vervang door:	1.3 Indien de subsidieverstrekking van de JD in het gedrang dreigt te raken door een ongunstige verhouding subsidiabele leden en niet-subsidiabele leden kan het Landelijk Bestuur besluiten over te gaan tot de volgende procedure waarbij: a. Alle niet-subsidiabele leden een schriftelijke mededeling krijgen dat hun lidmaatschap wordt opgezegd; b. Elk niet-subsidiabele lid diens lidmaatschap mag behouden indien diegene schriftelijk bezwaar maakt, de termijn hiervoor bedraagt 30 dagen.
Toelichting:	Politieke jongerenorganisaties kunnen subsidie krijgen als 2/3e van de leden 27 jaar of jonger is. Bij de JD zijn er de afgelopen jaren steeds bijna te veel 27+ leden, waardoor de JD ca. 80% van haar inkomsten kwijt dreigt te raken. Dit voorstel: (1) zorgt dat veel 'slapende' niet-subsidiabele leden zich uitschrijven, (2) past binnen de kaders van de statuten, o.a. Artikel 4.2b, (3) is makkelijker en goedkoper te wijzigen dan de statuten en (4) staat oudere actieve JD leden toe om actief blijven.

Statutenwijzigingen

STA01	Je hoort nog van mijn advocaat!
Onderwerp	Beroep
Indiener(s)	HR-commissie
Betreft:	STA Art. 4.3
Schrap:	Tegen een besluit tot weigering van toelating staat beroep open overeenkomstig het Huishoudelijk Reglement
Vervang door:	Tegen een besluit tot weigering van toelating staat beroep over bij de Algemene Ledenvergadering
Toelichting	<p>Deze statutenwijziging is op het Septembercongres aangenomen in eerste lezing. Hij moet vandaag in tweede lezing worden aangenomen om definitief te worden. Als hij aangenomen wordt, zal hij ingaan vanaf 2026.</p> <p>Sinds enige tijd staat er een voetnoot in onze statuten omdat deze bepaling niet in overeenstemming is met de wet. Deze wijziging zorgt ervoor dat onze statuten weer netjes voldoen aan de wet.</p>

STA02	Je hoort nog van mijn advocaat 2!
Onderwerp	Beroep
Indiener(s)	HR-commissie
Betreft:	STA Art. 6.5
Schrap:	Van een besluit tot opzegging namens de vereniging of ontzetting wordt de betrokkene zo snel mogelijk schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte gesteld. Tegen dit besluit staat beroep open bij de Algemene

	Ledenvergadering, waarvoor de procedure is vastgelegd in het Huishoudelijk Reglement.
Voeg toe:	Van een besluit tot opzegging namens de vereniging of ontzetting wordt de betrokkene zo snel mogelijk schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte gesteld. Tegen dit besluit staat beroep open bij de Algemene Ledenvergadering.
Toelichting	<p>Deze statutenwijziging is op het Septembercongres aangenomen in eerste lezing. Hij moet vandaag in tweede lezing worden aangenomen om definitief te worden. Als hij aangenomen wordt, zal hij ingaan vanaf 2026.</p> <p>Sinds enige tijd staat er een voetnoot in onze statuten omdat deze bepaling niet in overeenstemming is met de wet. Deze wijziging zorgt ervoor dat onze statuten weer netjes voldoen aan de wet.</p>

STA03	Schorsen? Dat spul zit toch op een boom?
Onderwerp	Schorsen van bestuursleden
Indiener(s)	Landelijk Bestuur
Woordvoerder	
Betreft:	STA Art. 16
Voeg toe:	Indien er gegronde redenen zijn kan een meerderheid van het Landelijk Bestuur besluiten om een bestuurslid gedurende een onderzoek naar deze redenen te schorsen, tot uiterlijk de volgende Algemene Ledenvergadering.
Toelichting	Deze statutenwijziging is op het Septembercongres aangenomen in eerste lezing. Hij moet vandaag in

	<p>tweede lezing worden aangenomen om definitief te worden. Als hij aangenomen wordt, zal hij ingaan vanaf 2026.</p> <p>Er zijn situaties denkbaar waarin het onwenselijk is voor een Landelijk Bestuurslid om actief te zijn in het bestuur. Denk aan situaties waarin een onderzoek gaande is, of het vertrouwen binnen het bestuur ernstig beschadigd is. Een tijdelijke schorsing geeft wellicht tijd om de situatie op te lossen voordat dit publiekelijk hoeft te worden besproken. Echter, kan dit ook vreemde verhoudingen in het bestuur opleveren en de positie van individuele bestuursleden in gevaar brengen. Hoe dan ook zijn er voordelen en nadelen aan beide kanten. Het is echter belangrijk hier als vereniging een keuze in te maken.</p>
--	---

STA04	We zijn nog lang niet jarig
Onderwerp	Verlaging JD-leeftijd
Indiener(s)	Landelijk Bestuur
Woordvoerder	
Betreft:	STA Art. 6.1 sub e
Schrap:	als een lid bij aanvang van een nieuw verenigingsjaar de leeftijd van eenendertig jaar heeft bereikt.
Voeg toe:	als een lid bij aanvang van een nieuw verenigingsjaar de leeftijd van negenentwintig jaar heeft bereikt.

Toelichting	<p>Deze statutenwijziging is op het Septembercongres aangenomen in eerste lezing. Hij moet vandaag in tweede lezing worden aangenomen om definitief te worden. Als hij aangenomen wordt, zal hij ingaan vanaf 2026.</p> <p>In verband met de subsidie die wij via D66 van het rijk ontvangen, is het belangrijk dat het aantal leden ouder dan 27 niet meer dan 1/3e van het totale ledenaantal is. Er is afgelopen zomer daarom hard gewerkt aan ledenwerving, maar om de laatste stappen te zetten en te zorgen voor een duurzame stabiele situatie, is het noodzakelijk om de maximumleeftijd terug te schroeven naar 29 jaar.</p> <p>Deze wijziging betreft niet artikel 4.4 van de statuten aangezien hier een ander quorum voor geldt, maar vormt een aanvullende beperking op de daarin gestelde bandbreedte.</p> <p>Parallel aan deze wijziging dienen we een HR-wijziging in die een aantal JD-functies openstelt voor leden van de VJD.</p>
--------------------	---

Organisatorische moties

ORG01	Lekker, Lokale, liberalen ballen
Onderwerp	Vlees
Indieners	Afdeling Friesland
Woordvoerder	
Consterende dat:	<p>Op ALV91 is besloten dat de gehele vereniging vegetarisch moet zijn.</p> <p>De JD een liberale partij is.</p> <p>Destijds waren de voor argumenten voornamelijk op basis van CO2- uitstoot en milieuproblematiek op basis van je persoonlijke CO2 voetafdruk.</p> <p>Het vleesverbod veel praktische moeilijkheden kent zoals hogere prijzen en een lager aanbod buiten de randstad.</p> <p>De vrijheid van leden wordt beperkt als ze een bepaald dieet volgen.</p> <p>De JD in een wat slechtere financiële positie zit in tegenstelling tot een aantal jaar geleden.</p>
Overwegende dat:	<p>Het verbieden van de mogelijkheid van vlees eten in strijd is met de liberale principes van JD zoals vrijheid en keuzemogelijkheid.</p> <p>Het verminderen van je persoonlijke CO2 voetafdruk er niet voor zorgt dat de grote vervuilers stoppen met de CO2-uitstoot.</p>

	<p>Wij neutraal zouden moeten staan ten opzichte van de levensstijl van leden.</p> <p>Sommige afdelingen geen vegetarische leden hebben en er dan niet gericht snacks kan worden gehaald voor hun leden.</p> <p>De liberale principes van JD door een vleesverbod constant in twijfel worden getrokken. Samenwerken met andere PJO's bemoeilijkt wordt.</p> <p>JD'ers goed in staat zijn om zelf weloverwogen keuzes te maken.</p> <p>JD de jongerenpartij is van D66 en niet van Groenlinks.</p> <p>Vleesbitterballen erg lekker zijn.</p>
Spreekt uit dat:	Het voor de afdelingen mogelijk maakt dat er JD geld uitgegeven kan worden aan vleesproducten.
Toelichting:	<p>Als afdelingen ervoor kiezen om wel vlees te eten is het een stuk makkelijker om een lunch of snacks te regelen, vooral buiten de Randstad.</p> <p>Door dit organimo aan te nemen ligt de keuze bij het lokale afdelingsbestuur, die zelf het beste kunnen inschatten welke optie het meest passend/handigst is voor de lokale afdeling.</p> <p>Het liefst ziet JD Friesland dat landelijk wordt</p>

	<p>bepaald dat er weer geld uitgegeven mag worden aan vleesconsumptie. Echter, heeft de afdeling ingezien dat een vorige organimo met dit voorstel het niet heeft gehaald. Daarom zijn we met dit compromis gekomen.</p> <p>Met het dictum wordt bedoeld dat het bijvoorbeeld mogelijk wordt dat van het BBB post geld aan vlees kan worden besteed.</p>
--	--

ORG02	Lekkere, Landelijke, Liberale ballen
Onderwerp	Vlees
Indieners	Afdeling Friesland
Woordvoerder	
Consterende dat:	<p>"Op ALV91 is besloten dat de gehele vereniging vegetarisch moet zijn.'</p> <p>De JD een liberale partij is.</p> <p>Destijds waren de voor argumenten voornamelijk op basis van CO2- uitstoot en milieuproblematiek op basis van je persoonlijke CO2 voetafdruk.</p> <p>Het vleesverbod veel praktische moeilijkheden kent zoals hogere prijzen en een lager aanbod buiten de randstad.</p> <p>De vrijheid van leden wordt beperkt als ze een bepaald dieet volgen.</p>

	<p>De JD in een wat slechtere financiële positie zit in tegenstelling tot een aantal jaar geleden.</p>
Overwegende dat:	<p>"Het verbieden van de mogelijkheid van vlees eten in strijd is met de liberale principes van JD zoals vrijheid en keuzemogelijkheid.</p> <p>Het verminderen van je persoonlijke CO2 voetafdruk er niet voor zorgt dat de grote vervuilers stoppen met de CO2-uitstoot.</p> <p>Wij neutraal zouden moeten staan ten opzichte van de levensstijl van leden.</p> <p>De liberale principes van JD door een vleesverbod constant in twijfel worden getrokken. Samenwerken met andere PJO's bemoeilijkt wordt.</p> <p>JD'ers goed in staat zijn om zelf weloverwogen keuzes te maken.</p> <p>JD de jongerenpartij is van D66 en niet van Groenlinks.</p> <p>Vleesbitterballen erg lekker zijn.</p>
Spreekt uit dat:	<p>Het mogelijk wordt gemaakt dat er een vlees optie komt op landelijke activiteiten, naast de vegetarische en veganistische opties.</p>
Toelichting:	<p>Wij zijn voorstanders van het principe dat de vervuiler bestaat. Met deze motie wordt dat weer mogelijk gemaakt omdat je dan bij je eigen ticket het vinkje van vlees kan aangeven.</p>

Amendement op de begroting

AMBEG01	Amendement Begroting 2025			
Onderwerp:	Aanpassing op de begroting 2025			
Indiener(s):	Landelijk Bestuur			
Woordvoerder:				
Betreft:	Aanpassing op de begroting 2025			
Oud-nieuw- verschil:	Inkomsten	2025 Oud	2025 Nieuw	Verschil
	Contributies	€ 50.000	€ 52.500	€ 2.500
	Subsidies	€ 131.000	€ 171.000	€ 40.000
	Eigen Bijdragen	€ 33.500	€ 28.350	-€ 5.150
	Overige inkomsten	€ 18.500	€ 17.500	-€ 1.000
	Totale inkomsten	€ 233.000	€ 269.350	€ 36.350

Uitgaven	2025 Oud	2025 Nieuw	Verschil
Indirecte kosten	€ 76.500	€ 81.950	€ 5.450
Ledenactiviteiten	€ 53.800	€ 73.750	€ 19.950
Scholing en vorming	€ 23.500	€ 27.250	€ 3.250
Bestuur	€ 40.750	€ 40.900	€ 150
Internationaal	€ 6.450	€ 6.500	€ 50
Communicatie	€ 20.400	€ 21.000	€ 600
Afdelingen en commissies	€ 41.750	€ 49.740	€ 7.990
Totale uitgaven	€ 263.150	€ 301.090	€ 37.440
Rente	0	0	0
Resultaat	-€ 30.150	-€ 31.740	-€ 1.090

<p>Toelichting:</p>	<p>Indirecte kosten: De kosten stijgen lichtelijk vanwege het contract.</p> <p>Ledenactiviteiten: Vanwege minder bezuinigingsnoodzaak wordt er bijna 20k extra vrijgemaakt om te besteden aan de activiteiten met leden, waaronder congressen en diverse eendaagse activiteiten.</p> <p>Scholing en Vorming: De uitbreiding van het kader ten opzicht van vorig jaar is meegenomen in de kalibratie van de posten voor 'scholing en vorming', specifiek: kaderweekend. Daarnaast proberen we zoveel mogelijk capaciteit vrij te maken voor het organiseren van 'Een Jonge Democraat in elke Raad'.</p> <p>Internationaal: We gaan onze ambities op internationaal bewerkstelligen en kijken hoe we op makkelijkere en goedkopere manieren onze leden op plekken kunnen krijgen bij LYMEC en IFLRY, waardoor JD'ers zichtbaarder worden en blijven.</p> <p>Promotie: Op promotie gaan we gestaag door, omdat er voldoende middelen nodig zijn om mensen te werven. Tegelijkertijd zorgen we dat de DEMO iets meer budget krijgt om haar taken te blijven doen.</p> <p>Afdelingen & Commissies: Afdelingen zijn belangrijk voor de vereniging. Daarom krijgen afdelingen in het amendement extra geld (20%</p>
---------------------	--

	<p>extra) in de vorm van vaste afdracht en twinningen. Hiermee bewaken we hun zelfstandigheid en stimuleren we creativiteit. Daarnaast zorgen we dat er voldoende projectsubsidie is om te werken aan de bestuur en bestuursoverdrachtmomenten om het volgend kader een warm bad te bieden.</p>
--	---

Resolutie Onderwijs

RE01	Resolutie Onderwijs & Wetenschap
Onderwerp	Onderwijs & Wetenschap
Indiener(s)	Werkgroep Onderwijs
Woordvoerder	
Betreft:	Het volledige onderwijshoofdstuk van het PP
Schrap/voeg toe:	het huidige onderwijshoofdstuk
Vervang door:	<p>Resolutie Onderwijs & Wetenschap - Onderwijs en wetenschap als fundament van de samenleving van morgen</p> <p><i>Onderwijs en wetenschap vormen het fundament van een liberale samenleving waarin iedereen zich vrij en zelfstandig kan ontplooien. De Jonge Democraten geloven dat onderwijs en wetenschap de sleutel zijn tot persoonlijke ontwikkeling, sociale samenhang en economische vooruitgang. Het onderwijs moet een plek zijn waar alle kinderen en jongeren, ongeacht hun achtergrond of financiële situatie, gelijke kansen krijgen om hun talenten te ontwikkelen en zich voor te bereiden op een betekenisvolle rol in de maatschappij. Door nieuwe kennis en inzichten te ontwikkelen draagt wetenschap bij aan maatschappelijke vooruitgang en aan het oplossen van complexe uitdagingen.</i></p> <p><i>Dit fundament staat echter behoorlijk onder druk, mede doordat de onschatbare waarde van onderwijs en</i></p>

wetenschap niet door iedereen lijkt te worden erkend. Als Jonge Democraten doen we er alles aan om dit tij te keren. In dit hoofdstuk laten we zien hoe wij willen komen tot een onderwijsstelsel dat iedereen de ruimte geeft om zijn of haar potentieel volledig te benutten. Eerst bespreken een aantal algemene thema's die de basis vormen voor goed onderwijsbeleid, zoals onderwijskwaliteit en kansgelijkheid, het belang van het mentaal welzijn van leerlingen en studenten en de rol van docenten en medezeggenschap. Daarna gaan we dieper in op de specifieke onderwijsniveaus - van primair onderwijs tot en met het wetenschappelijk onderwijs - en op het belang van een leven lang leren. Ten slotte belichten we de essentiële rol van wetenschap en hoe deze kan bijdragen aan een duurzame, innovatieve toekomst voor Nederland.

11.1 Het beste onderwijs met gelijke kansen voor iedereen

11.1.1 Zet in op een toekomstgericht onderwijsstelsel

Als Jonge Democraten geloven we in een onderwijsstelsel dat alle kinderen gelijke kansen biedt om zich optimaal te ontwikkelen. Kwalitatief goed onderwijs vormt de basis voor een samenleving waarin iedereen zijn of haar potentieel optimaal kan

	<p>benutten. De kwaliteit van het Nederlandse onderwijs staat echter behoorlijk onder druk: een aanzienlijk deel van de leerlingen behaalt geen voldoende leesniveau, en een deel van de scholen voldoet niet aan de gewenste standaarden. Om het tij te keren, pleiten wij voor fundamentele hervormingen. Zo willen we de lumpsumfinanciering vervangen door een systeem waarbij overheidsgelden rechtstreeks naar leraren en klassen gaan.</p> <p>Schoolbesturen krijgen minder autonomie over het budget, en leraren worden weer ambtenaren die direct door het ministerie van OCW worden betaald. Door deze herzieningen zorgen we ervoor dat het geld direct op de juiste plek terechtkomt en de onderwijskwaliteit toeneemt.</p> <p>Verder hechten we als Jonge Democraten veel waarde aan flexibilisering binnen het onderwijs. Daarom vinden we dat de wetgeving rondom curriculum en onderwijsorganisatie aangepast moet worden om beter in te spelen op de behoeften van leerlingen. Scholen die willen vernieuwen moeten dit gemakkelijker kunnen doen, bijvoorbeeld door het aantal verplichte lessen te verlagen of te experimenteren met buitenschoolse leeromgevingen. Ook moeten scholen wat ons betreft meer ruimte krijgen om vakken in het Engels</p>
--	---

	<p>aan te bieden, en zouden de eindexamens ook in het Engels beschikbaar moeten zijn.</p> <p>Als Jonge Democraten pleiten we in elk geval voor onderwijs dat leerlingen en studenten voorbereidt op een snel veranderende wereld, met oog voor persoonlijke ontwikkeling, duurzaamheid en gelijke kansen. We zetten ons in voor een onderwijsstelsel dat zowel aansluit bij de behoefte van de samenleving, als bij de talenten en dromen van ieder kind. Dit doen we door op jonge leeftijd kinderen les te geven over burgerschap, mediawijsheid, digitale vaardigheden zoals programmeren en het gebruiken van Kunstmatige Intelligentie, en klimaatverandering.</p> <p>De burgerschapsopdracht is voor veel scholen een taak waar maar moeilijk invulling aan gegeven wordt. Als Jonge Democraten zijn we van mening dat de overheid een faciliterende rol hierin moet spelen, maar geen dicterende. Burgerschap moet gaan over de werking van de Nederlandse democratische rechtsstaat, maar biedt ook een unieke kans om te leren over de rest van de wereld, in de vorm van wereldburgerschap. De Jonge Democraten zijn groot voorstander van het verweven van wereldburgerschap met de burgerschapsopdracht.</p>
--	--

11.1.2 Bevorder kansengelijkheid en inclusief onderwijs

Ongelijkheid in het onderwijs blijft een ontzettend hardnekkig probleem in Nederland. Kinderen uit gezinnen met een lagere sociaal-economische status en jongeren met een migratieachtergrond krijgen vaak niet de kansen die ze verdienen om hun talenten volledig te ontplooien. Als Jonge Democraten vinden we dat elk kind gelijke kansen verdient, ongeacht afkomst of achtergrond. Om die reden willen we financiële barrières zoveel mogelijk wegnemen en investeren in ondersteunende programma's, zoals gratis bijles georganiseerd door scholen en mentortrajecten, zodat alle leerlingen zich naar maatwerk kunnen ontwikkelen.

Als Jonge Democraten vinden we dat inclusie centraal moet staan in ons onderwijssysteem, zodat elke leerling en student kan groeien in een veilige, ondersteunende leeromgeving. Mede daarom pleiten we ook voor een herziening van artikel 23 van de Grondwet, waarin de vrijheid van onderwijs is verankerd. Hoewel we geen principiële bezwaren hebben tegen bijzonder onderwijs, is het essentieel dat de wet expliciet bepaalt dat discriminatie – op welke grond dan ook, en in het bijzonder op basis van seksuele geaardheid – niet wordt getolereerd. Dit geldt ook voor bijzonder onderwijs. Wij staan voor

een onderwijssysteem waarin iedereen welkom is op elke school, ongeacht religie, geaardheid of achtergrond.

11.1.3 Heb meer oog voor de mentale gezondheid van leerlingen en studenten

Wij als Jonge Democraten pleiten voor een integrale aanpak van mentaal welzijn, waarbij onderwijs en zorg nauw samenwerken om jongeren en studenten te ondersteunen. Scholen en onderwijsinstellingen spelen een cruciale rol in het signaleren van mentale klachten bij leerlingen en studenten, aangezien zij hier een groot deel van hun tijd doorbrengen en veel contact hebben met hun docenten. Daarom pleiten we voor een slimme en gerichte aanpak om scholen en onderwijsinstellingen te betrekken bij het signaleren van mentale klachten van leerlingen en studenten. Hierbij is het belangrijk om scholen en onderwijsinstellingen uit te rusten met de juiste kennis en middelen benodigd om zo'n rol te bekleden. Door deze signalen vroegtijdig op te vangen en jongeren door te verwijzen naar de juiste zorg, kan veel leed worden voorkomen en kunnen jongeren op tijd de hulp krijgen die ze nodig hebben.

Wat ons betreft gaat het niet alleen om het verbeteren van de zorg voor studenten die al

	<p>kampen met mentale gezondheidsproblemen, maar ook om het versterken van preventie. Het onderwerp mentaal welzijn moet breder onder de aandacht worden gebracht, door voorlichting te geven en mentale gezondheid bespreekbaar te maken. Ook moet worden ingezet op het verlagen van de prestatiedruk die veel jongeren op dit moment ervaren, zodat zij niet onder onrealistische verwachtingen bezwijken.</p> <p>Om het mentaal welzijn van studenten te verbeteren, is het essentieel dat onderwijsinstellingen, zorgverleners en de GGD nauw samenwerken. Daarom pleiten we voor een landelijk kader dat duidelijke richtlijnen biedt over de minimale ondersteuning die scholen en onderwijsinstellingen moeten bieden. Dit doen we door de zorgplicht uit te breiden naar vervolgonderwijs. Daarnaast willen we de studiedruk verlagen door het bindend studieadvies (BSA) af te schaffen en de aanvullende beurs te verhogen, evenals de inkomensgrens voor mbo-studenten, zodat deze gelijk ligt met die voor hbo- en wo-studenten.</p> <p>11.1.4 Waardeer onderwijzend personeel</p>
--	--

	<p>Als Jonge Democraten vinden we dat het beroep van leraar meer waardering verdient. Het leraarschap is een vak waarin leraren vanuit hun talenten leerlingen inspireren en opleiden. Wat ons betreft moet het onderwijs voor toekomstige leraren daarom zo worden ingericht dat toekomstige leraren vanuit hun eigen kracht les kunnen geven en optimaal zijn voorbereid op de praktijk. Een sterke basis in pedagogiek, didactiek en taalvaardigheid vormt het fundament van hun opleiding, waarna vakspecifieke en doelgroepgerichte modules hen verder toerusten voor diverse onderwijstypen. Om het beroep van leraar aantrekkelijker te maken, willen we een maximale klassengrootte invoeren van 24 leerlingen. Dit vermindert de werkdruk en zorgt ervoor dat iedere leerling voldoende aandacht krijgt. Daarnaast vinden we het belangrijk dat leraren ruim voldoende tijd hebben voor lesvoorbereiding, nakijkwerk, overleggen en leerlinggesprekken. Daarom pleiten we voor een wettelijke vastlegging en verhoging van de opslagfactor (de verhouding tussen lesuren en werkuren die samenhangen met lesgeven), zodat de werkdruk beter verdeeld wordt.</p> <p>Het aantal lerarenopleidingen moet worden geharmoniseerd. Er zijn te veel verschillende routes naar</p> <p>het leraarschap, met elk wisselende kwaliteit en weinig zicht op wat studenten leren. Daarom pleiten</p>
--	---

<p>we voor harmonisering van de pabo's, en de tweede- en eerstegraadslerarenopleidingen in het hbo. Binnen deze lerarenopleidingen komen vakkennis, pedagogiek en didactiek weer centraal te staan. Hogescholen behouden het recht om bepaalde eigen keuzes te maken, maar de overheid geeft de opleidingen vorm en bepaalt wat er door studenten geleerd moet worden. Hierbij is het uitgangspunt dat vakkennis, pedagogiek en didactiek weer centraal staat en de status van een diploma van een lerarenopleiding stijgt.</p> <p>Wat ons betreft behouden universitaire lerarenopleidingen duidelijke en uniforme toelatingseisen die aansluiten bij de vakken waarvoor leraren worden opgeleid. Momenteel kan het voorkomen dat een student met een bepaalde studieachtergrond op de ene universiteit direct wordt toegelaten tot de lerarenopleiding voor een specifiek vak, terwijl dezelfde student bij een andere universiteit eerst een aanvullend efficiëntieprogramma moet volgen of zelfs niet toelaatbaar is. Deze inconsistenties moeten worden voorkomen.</p> <p>Onbevoegd lesgeven moet zoveel mogelijk worden voorkomen. Wat ons betreft geven scholen voortaan transparantie over het aantal lessen dat onbevoegd wordt gegeven, en blijft het uitgangspunt dat elke</p>

<p>leraar bevoegd is voor het vak waarin hij of zij lesgeeft. Een student die zijn lesbevoegdheid wil behalen dient een aantal lesbezoeken vanuit de opleiding op zijn stageplek te hebben gehad om de voortgang te controleren, deze moeten onderdeel zijn van een groter proces.</p> <p>11.1.5 Zet in op sterke medezeggenschap en goed bestuur</p> <p>Sterke medezeggenschap is essentieel voor het goed functioneren van onderwijsinstellingen. Wij als Jonge Democraten vinden dat medezeggenschap op alle onderwijsniveaus versterkt moet worden om de betrokkenheid van leerlingen en studenten bij besluitvorming te waarborgen. Op elk niveau, van klas of opleiding tot centraal niveau, dient inspraak plaats te vinden. Om deze rol optimaal te kunnen vervullen, is het van belang dat medezeggenschapsorganen worden gefaciliteerd en geprofessionaliseerd, zodat zij effectief de belangen van de betrokkenen kunnen behartigen.</p> <p>Hierbij geldt in algemene zin dat de mate van inspraak moet groeien naarmate jongeren ouder worden. In het primair en voortgezet onderwijs moeten leerlingen actief betrokken worden, bijvoorbeeld door gekozen</p>

	<p>klassenvertegenwoordigers. Ook de ouderraad moet een adviserende rol spelen. In het vervolgonderwijs moeten de rechten en plichten van de medezeggenschap uitgebreid worden. Verder moet zij versterkt worden in het uitvoeren van haar huidige taken. Elke opleiding dient, waar dit nog niet het geval is, een bezette raad of opleidingscommissie te hebben. Ook op decentraal (facultair) en centraal niveau moet inspraak plaatsvinden. Belangrijk hierbij is effectieve communicatie tussen deze lagen zodat problemen effectief worden opgelost op het niveau waar dit het best kan. Verder vinden we als Jonge Democraten het belangrijk dat onderwijsinstellingen verplicht worden om de professionalisering van de medezeggenschap te bevorderen. Dit moet in ieder geval gebeuren door middel van (versterking van) verkiezingsfacilitering, opleiding en overdracht, informatievoorziening, en ondersteuning. Op deze manier wordt gewaarborgd dat de medezeggenschap optimaal gebruik kan maken van haar rechten. Ook moet het aantal betaalde uren in verhouding staan tot de werkdruk, en deze uren moeten jaarlijks geëvalueerd worden.</p> <p>De vergoeding voor studentleden moet tenminste gelijk zijn aan de landelijke minimumnorm, zoals vastgelegd in de CAO Nederlandse Universiteiten. Daarnaast kan een certificaat als niet-financiële waardering worden gegeven. Als Jonge Democraten</p>
--	--

	<p>onderschrijven we ten slotte ook de kansen die partijvorming met zich mee kan brengen voor behoud van kennis en expertise, en het werven van nieuwe kandidaatleden.</p> <p>11.1.6 Internationalisering draagt bij aan goed onderwijs</p> <p>Wij als Jonge Democraten zien internationale uitwisseling binnen het onderwijs in de eerste plaats als een fenomeen dat de Nederlandse samenleving veel kansen biedt. Wat ons betreft verrijkt het <i>international classroom</i>-model ons onderwijs, verbreedt het de horizon van (Nederlandse) studenten en bevordert het internationale kennisuitwisseling. Daarnaast bieden studie en stage in het buitenland studenten een waardevolle kans om hun zelfstandigheid te vergroten en kennis te maken met andere culturen en perspectieven.</p> <p>Daarom vinden we dat studie- en stagemogelijkheden in het buitenland gestimuleerd moeten worden. Alle studenten moeten toegang hebben tot de Erasmusbeurs, zonder onnodige drempels. Vooral in het beroepsonderwijs is er volgens ons ruimte voor meer internationale stages, zodat ook daar studenten internationale ervaring kunnen opdoen.</p>
--	---

	<p>Internationale studenten zijn volgens ons een belangrijke toevoeging aan de Nederlandse samenleving, zeker in sectoren waar een tekort aan personeel is. Om deze studenten optimaal te ondersteunen, pleiten we voor bereikbare doorstroommogelijkheden en betaalbare Nederlandse taalcursussen, zodat zij zich makkelijker kunnen integreren in de Nederlandse samenleving. Tegelijkertijd herkennen wij de uitdagingen die internationalisering met zich meebrengt. Het zet de al precaire woningmarkt verder onder druk, en ook kleinschaligheid en onderwijskwaliteit kunnen hierdoor in gevaar komen. Wat ons betreft moeten onderwijsinstellingen daarom meer instrumenten krijgen om internationale instroom te sturen. Zij moeten bijvoorbeeld studenten van buiten de EU kunnen weigeren en EU-studenten ontmoedigen om naar Nederland te komen als er een tekort aan huisvesting is.</p> <p>Wij pleiten voor een gebalanceerde aanpak van internationalisering. Het behoud van de internationale aantrekkingskracht van Nederlandse scholen en universiteiten staat voorop, maar ook de uitdagingen die hiermee gepaard gaan, verdienen onze aandacht. Op Europees niveau vinden wij het belangrijk om vergelijkbare onderwijsvormen beter met elkaar te verbinden, meertalig onderwijs te</p>
--	---

	<p>stimuleren en de internationale erkenning van onderwijsniveaus te verbeteren. Daarnaast zien we kansen in een goed functionerend Europees lerarennetwerk, waarin leraren kennis kunnen delen en ervaring kunnen opdoen in verschillende onderwijssystemen.</p> <p>11.2 Geef ieder kind een gelijke start</p> <p>11.2.1 Het kinderdagverblijf</p> <p>De eerste jaren van een kind cruciaal zijn voor hun verdere ontwikkeling. Kinderopvang stimuleert met name de taalontwikkeling, motorische en sociaal-emotionele vaardigheden, waarmee het kansengelijkheid vergroot. Daarom is het dus voor ieder kind wenselijk om gebruik te maken van de kinderopvang en dus moet dit niet afhangen van het inkomen van de ouders.</p> <p>De kwaliteit van kinderopvang is de laatste jaren verbeterd, maar blijft gemiddeld nog te laag. Wij erkennen dat de kwaliteit van de kinderopvang van groot belang is voor de ontwikkeling van het kind. Gelukkig zijn er steeds meer initiatieven waarbij kinderopvang, scholen en zorg nauw samenwerken, zoals brede scholen en integrale kindcentra. Wij willen dat kinderopvang net zo vanzelfsprekend en</p>
--	--

belangrijk wordt als school. Het moet een plek zijn waar alle kinderen naartoe gaan en waar aandacht is voor hun ontwikkeling. Dit bevordert een samenleving waarin mensen met verschillende achtergronden samen opgroeien. We streven naar gratis kinderopvang voor alle kinderen in Nederland, waarbij kinderopvangorganisaties zich inzetten voor kwaliteit en veiligheid.

11.2.2 Voor- en vroegschoolse educatie

Kinderen die in aanmerking komen voor voor- en vroegschoolse educatie (vve), vanwege bijvoorbeeld sociaal-emotionele- of taalachterstanden, krijgen hiervoor een doorverwijzing van het consultatiebureau. Het is belangrijk dat de kinderen met deze indicatie altijd een plek kunnen krijgen op een vve-groep, zodat ieder kind op relatief gelijk niveau kan beginnen aan de basisschool.

Vanwege de tekorten in de kinderopvang en de extra eisen aan personeel voor een vve-groep zijn de wachtlijsten lang. Daarom is het van belang dat er kritisch gekeken wordt naar welk kind een indicatie krijgt en naar de financiering van deze groepen. Om elk kind in heel het land hier gelijke kansen in te geven moet het beleid hierin bepaald worden door de Rijksoverheid, waarbij deze groepen direct vanuit

de Rijksoverheid moeten worden gefinancierd.

11.3 Geef elke leerling een solide basis

Wij als Jonge Democraten vinden dat het primair en voortgezet onderwijs de fundamenteen moet bieden voor een succesvolle toekomst voor ieder kind. Wat ons betreft gaat goed onderwijs verder dan het overdragen van kennis; het gaat ook om persoonlijke ontwikkeling, burgerschap en gelijke kansen voor alle leerlingen. Om dit te bereiken, is een sterke basis in taal- en rekenonderwijs essentieel. Daarom pleiten we voor meer investeringen in deze vakken, bijvoorbeeld door leraren beter te ondersteunen en door gerichte programma's te ontwikkelen voor leerlingen die extra hulp nodig hebben.

Tegelijkertijd zien we dat niet alle leerlingen in hetzelfde tempo mee kunnen komen. Onderwijs moet daarom maatwerk bieden, met ruimte voor extra begeleiding voor kinderen die achterlopen, bijvoorbeeld op het gebied van taal of rekenen. Dit geldt niet alleen voor leerlingen met leerachterstanden, maar ook voor diegenen met diverse achtergronden en behoeften. Alleen zo kunnen we ervoor zorgen dat elk kind optimaal wordt ondersteund in zijn of haar ontwikkeling.

Om de kwaliteit van het onderwijs verder te waarborgen, vinden we het belangrijk dat het lesmateriaal dat in de klas wordt gebruikt van hoge kwaliteit is en aansluit op de onderwijsdoelen. Daarom stellen we voor dat (online) methodes en ander lesmateriaal voortaan eerst worden goedgekeurd door een onafhankelijke commissie van vakdidactici en onderwijswetenschappers. Deze commissie beoordeelt methodes en materiaal op wetenschappelijke onderbouwing en effectiviteit, zodat scholen altijd een goed geïnformeerde keuze kunnen maken.

11.3.1 Primair Onderwijs

Het primair onderwijs vormt het fundament van onze samenleving. Hier bouwen kinderen niet alleen kennis en vaardigheden op, maar ook het zelfvertrouwen en de zelfstandigheid die nodig zijn voor een succesvolle toekomst. Goed onderwijs biedt gelijke kansen en stimuleert ieder kind om het beste uit zichzelf te halen, ongeacht zijn of haar achtergrond.

Om het maximale uit leerlingen te halen, willen wij onderwijs persoonlijker maken. Met behulp van adaptieve leermiddelen – zoals digitale programma's die lesstof aanpassen aan het niveau en de leerstijl

van een kind – kunnen we beter inspelen op de unieke talenten en behoeften van ieder kind. Tegelijkertijd helpt deze aanpak de werkdruk van leraren te verlichten, doordat zij hun aandacht efficiënter kunnen verdelen en gericht kunnen ondersteunen waar dat nodig is.

Goed onderwijs gaat verder dan taal en rekenen alleen. Brede ontwikkeling is essentieel om kinderen volledig tot hun recht te laten komen. Sport, muziek en cultuur stimuleren creativiteit, zelfvertrouwen en sociale vaardigheden, en bieden een tegenwicht aan de cognitieve inspanning van kernvakken.

Wij zien hierin een belangrijke rol voor de 'rijke schooldag': een schooldag waarin sport, cultuur en buitenschoolse activiteiten structureel onderdeel uitmaken van het onderwijs.

Het huidige beoordelingssysteem in het primair onderwijs legt te veel nadruk op momentopnamen, zoals toetsen en cijfers. Dit geeft een beperkt beeld van wat een kind in huis heeft en zorgt voor onnodige druk. Daarom pleiten we voor meer ruimte voor portfolio-leren, waarbij leerlingen hun voortgang vastleggen met werkstukken, creatieve projecten en persoonlijke reflecties. Dit biedt een eerlijker en completer beeld van hun ontwikkeling, en laat zien hoe zij groeien op gebieden die in een toets vaak niet zichtbaar zijn.

11.3.2 Voortgezet Onderwijs

Als Jonge Democraten pleiten we voor een brede brugklas in het voortgezet onderwijs, waarin leerlingen de tijd krijgen om hun talenten en mogelijkheden te ontdekken voordat zij worden ingedeeld in een specifiek niveau. Dit draagt bij aan kansengelijkheid en voorkomt dat leerlingen al op jonge leeftijd onnodig in een hokje worden geplaatst. Het huidige onderwijssysteem bevordert segregatie, terwijl scholen juist een plek zouden moeten zijn waar leerlingen uit verschillende achtergronden en sociaal-economische groepen elkaar ontmoeten. Daarom willen we VO-scholen aanmoedigen om meerdere onderwijsniveaus onder één dak aan te bieden. Dit vergemakkelijkt bovendien overstappen naar een ander niveau, mocht dat nodig zijn.

Tegelijkertijd vinden we dat er ruimte moet blijven voor maatwerk. Voor sommige leerlingen, zoals hoogbegaafde leerlingen of leerlingen met leerproblemen, kan een andere aanpak nodig zijn om hun specifieke behoeften te ondersteunen. Zij moeten de mogelijkheid krijgen om eerder of later een keuze te maken voor een specifiek niveau, afhankelijk van wat het beste bij hun ontwikkeling past.

Om leerlingen de kans te geven hun volledige potentieel te benutten, willen we dat zij vakken op verschillende niveaus kunnen volgen, afhankelijk van hun talenten en interesses. Zo wordt iedere leerling in staat gesteld te excelleren in vakken waarin zij uitblinken, terwijl ze ondersteuning krijgen bij vakken waarin ze minder sterk zijn.

Hoewel we voorstander zijn van een brede brugklas, erkennen we dat sommige leerlingen extra ondersteuning of juist extra uitdaging nodig hebben. Voor hen is het belangrijk dat scholen maatwerk bieden, bijvoorbeeld via praktijkscholen of gymnasia. Zo zorgen we ervoor dat alle leerlingen zich kunnen ontwikkelen op een manier die bij hen past.

Daarnaast vinden we het belangrijk dat scholen een sociaal veilige omgeving bieden. Een school moet een plek zijn waar diversiteit wordt gevierd en iedere leerling zich geaccepteerd voelt. Dit betekent niet alleen dat discriminatie en pesten actief moeten worden bestreden, maar ook dat specifieke initiatieven zoals Gender- en Sexuality Alliances (GSA's) worden ondersteund. Deze groepen zetten zich in voor een veilig schoolklimaat voor LHBTI-leerlingen en dragen zo bij aan een inclusieve cultuur.

11.4 Geef elke student de kans om zichzelf volledig te ontplooiën

11.4.1 MBO

Als Jonge Democraten vinden we het essentieel dat het mbo een volwaardige plek krijgt in ons onderwijssysteem. We staan voor een toekomst waarin elke MBO-student de kans krijgt om zijn of haar talenten optimaal te ontwikkelen. Daarom pleiten we voor een verbeterde aansluiting tussen het mbo en het bedrijfsleven, zodat studenten niet alleen de juiste kennis, maar ook de praktijkervaring opdoen die nodig is voor een succesvolle carrière.

Wat ons betreft moet de overheid investeren in moderne opleidingsplekken en leerwerkplekken, zodat studenten de mogelijkheid hebben om in een relevante omgeving te leren. Daarnaast is het cruciaal dat MBO-instellingen voldoende financiële middelen ontvangen om kwalitatief hoogstaand onderwijs te bieden. Wij vinden dat er meer aandacht moet komen voor de diversiteit binnen het MBO, inclusief het ondersteunen van studenten met verschillende achtergronden en leervormen. Daarnaast pleiten we voor gelijke behandeling van mbo-studenten als het gaat om stagevergoedingen,

kortingen en studentenvoordelen. Dit draagt bij aan een versterking van hun positie in de samenleving.

Ook pleiten we voor een sterke samenwerking tussen MBO-instellingen en de regionale arbeidsmarkt. Dit kan door middel van het ontwikkelen van regionale leerwerkakkoorden die afgestemd zijn op de behoeften van werkgevers en de ontwikkeling van de sector. We willen dat MBO-studenten beter worden voorbereid op de veranderende arbeidsmarkt door hen te leren hoe ze hun vaardigheden kunnen inzetten in een dynamische omgeving. Hoewel MBO-studenten vaak al vroeg betrokken zijn bij de arbeidsmarkt, vinden we het essentieel om hen gelijke kansen te bieden, onder meer door stagediscriminatie actief aan te pakken en inclusieve werkervaringen te bevorderen.

Naast een sterk onderwijsaanbod en praktische aansluiting op de arbeidsmarkt, pleiten we voor een volwaardige deelname van mbo-studenten aan het verenigingsleven. Veel studentenverenigingen richten zich nu vooral op HBO- en WO-studenten, terwijl MBO-studenten vaak buiten de boot vallen. Wat ons betreft is het tijd om het verenigingsleven inclusiever te maken. Dit kan door verenigingen actief te stimuleren om mbo-studenten te verwelkomen en barrières, zoals hoge contributies of

<p>een exclusieve cultuur, weg te nemen. Ook pleiten we voor subsidies die speciaal gericht zijn op verenigingen die zich inzetten voor diversiteit en inclusie, zodat alle studenten, ongeacht hun onderwijsniveau, zich thuis voelen in een verenigingsstructuur.</p> <p>Tot slot pleiten we ervoor dat MBO-studenten meer inspraak krijgen in de besluitvorming binnen hun onderwijsinstelling. Door hen een stem te geven, vergroten we niet alleen de betrokkenheid, maar zorgen we ook voor onderwijs dat aansluit bij de wensen en behoeften van de studenten zelf.</p> <p>11.4.2 HBO en WO</p> <p>Wij als Jonge Democraten vinden dat het HBO en WO toegankelijk en van hoge kwaliteit moeten zijn voor iedereen, ongeacht sociale of financiële achtergrond. Wat ons betreft moet de studiefinanciering worden verbeterd door de basisbeurs te verhogen en de terugbetalingsvoorwaarden te versoepelen. Dit zorgt ervoor dat studenten minder afhankelijk zijn van leningen en zich volledig kunnen richten op hun studie zonder zich zorgen te maken over financiële belemmeringen.</p>
--

<p>Daarnaast vinden we dat het BSA in het HBO en WO moet worden afgeschaft en moet worden vervangen door een doorstroomadvies. Het BSA legt onterecht druk op studenten in hun eerste studiejaar, terwijl veel studenten zich pas later kunnen aanpassen en hun studie in een hoger tempo kunnen voortzetten. Wij pleiten ervoor dat iedereen de kans krijgt om op eigen tempo en op basis van persoonlijke ontwikkeling zijn of haar studie te vervolgen zonder het risico vroegtijdig af te vallen.</p> <p>Wat ons betreft is het studentenleven veel meer dan alleen studeren. Wij vinden dat een rijk verenigingsleven, met volop ruimte voor extracurriculaire activiteiten, essentieel is voor een goede studententijd. Dit zorgt niet alleen voor persoonlijke ontwikkeling, maar versterkt ook de onderlinge verbondenheid van studenten. We steunen initiatieven die studenten in staat stellen om zich buiten hun studie verder te ontwikkelen, bijvoorbeeld door middel van internationale uitwisselingen, vrijwilligerswerk of maatschappelijke betrokkenheid.</p> <p>Bij het creëren van een rijk studentenleven vervullen studentenverenigingen een essentiële rol, waarbij we denken aan studie-, sport-, cultuur-, politieke en klassieke verenigingen. Deze verenigingen dragen bij aan de persoonlijke en maatschappelijke</p>
--

ontwikkeling van studenten en bieden een waardevolle aanvulling op de studie. Onderwijsinstellingen moeten deze verenigingen actief ondersteunen door ruimte en financiële middelen te bieden voor activiteiten, promotie en het ondersteunen van bestuursleden.

11.5 Geef iedereen de kans om een leven lang te leren

De arbeidsmarkt is voortdurend in beweging door technologische innovaties, maatschappelijke uitdagingen en de transitie naar een duurzame economie. Als Jonge Democraten vinden we het essentieel dat mensen zich kunnen aanpassen aan de steeds veranderende eisen en kansen op de arbeidsmarkt. Een leven lang leren is daarbij onmisbaar. Dit houdt in dat werkenden en werkzoekenden niet alleen hun bestaande vaardigheden moeten bijhouden, maar ook de mogelijkheid moeten hebben om deze te verdiepen, verbreden of om te scholen naar een geheel nieuwe richting.

Om dit te bevorderen, zien wij een actieve rol voor de overheid weggelegd. De overheid kan dit ondersteunen door het beschikbaar stellen van middelen, zoals subsidies of opleidingsbudgetten, en

door het belang van voortdurende scholing breed uit te dragen. Wij stellen voor dat iedereen vanaf 18 jaar een ontwikkelingsbudget ontvangt. Dit budget, bedoeld voor onderwijs en persoonlijke ontplooiing, moet flexibel inzetbaar zijn voor verschillende vormen van scholing en kan worden aangevuld met private middelen. Het budget blijft beschikbaar tot aan de pensioenleeftijd, zodat mensen gedurende hun hele carrière in hun ontwikkeling kunnen blijven investeren. Daarnaast willen we dat werknemers één of twee ontwikkelingsdagen per jaar krijgen. Hiermee voorkomen we dat zij vakantiedagen hoeven in te zetten voor bijscholing of trainingen. Dit biedt werknemers meer ruimte om zich te ontwikkelen, zonder dat dit ten koste gaat van hun vrije tijd.

Om toegankelijkheid tot omscholing en verdere ontwikkeling te vergroten, pleiten we ervoor dat mensen die een tweede studie willen volgen, niet langer het hoge instellingsgeld hoeven te betalen, maar gewoon het wettelijke collegegeld. Dit verlaagt de drempel om opnieuw te studeren en biedt meer mensen de kans om zichzelf te ontwikkelen of een andere loopbaan te kiezen.

Tot slot pleiten we voor de oprichting van een omscholingsfonds. Dit fonds moet mensen ondersteunen die werkzaam zijn in sectoren met

weinig toekomstperspectief, zodat zij zich kunnen laten omscholen naar beroepen waar grote tekorten zijn, zoals in de zorg, technologie of de duurzame sector. Zo zorgen we ervoor dat mensen die hun baan verliezen, snel en effectief nieuwe kansen kunnen grijpen op de arbeidsmarkt.

11.6 Wetenschap voor de wereld van morgen

De waarde van wetenschap valt moeilijk te overschatten. Zij speelt een essentiële rol bij vrijwel alle vooruitgang in de wereld. Voor een bloeiende samenleving en economie is het cruciaal om een goed uitgeruste, adequaat gefinancierde en diverse wetenschappelijke sector te hebben. De wetenschap moet voldoende vrij en zelfregulerend zijn om zichzelf te kunnen organiseren, maar publieke en private instellingen kunnen alleen excelleren als het overheidsbeleid hen de ruimte geeft om te groeien.

11.6.1 De rol van wetenschappers in het publieke debat

In een tijd waarin informatie overvloedig en divers is, zijn wetenschappers nodig om duidelijkheid te bieden en bij te dragen aan het maatschappelijk debat. Wij vinden het belangrijk dat de zichtbaarheid

van wetenschap wordt vergroot en kennisinstellingen actief communiceren en het debat aangaan. Om hun rol hierin te kunnen waarmaken, moet het takenpakket van wetenschappers goed worden gebalanceerd.

Daarnaast willen we dat de overheid instellingen waar nodig ondersteunt om de zichtbaarheid van de wetenschap te vergroten, bijvoorbeeld door het bevorderen van niet-wetenschappelijke publicaties en het faciliteren van vrije toegang tot informatie (open access). Publiek gefinancierd onderzoek moet zo veel mogelijk vrij toegankelijk worden gemaakt, binnen de grenzen van de privacywetgeving, om wetenschappelijke kennis breed te kunnen delen.

11.6.2 Arbeidsmarktpositie van wetenschappelijk personeel

Wetenschappelijk personeel komt structureel tijd tekort om kwalitatief goed onderwijs en onderzoek te kunnen bieden. Met toenemende studentenaantallen en druk op de publicatie-eisen is er dringend behoefte aan uitbreiding en stabiliteit van het wetenschappelijk personeel. Wij pleiten voor meer vaste contracten en minder afhankelijkheid van tijdelijke aanstellingen, zodat

	<p>wetenschappers zich langdurig en met zekerheid kunnen inzetten voor onderwijs en onderzoek. Extra aandacht moet uitgaan naar de arbeidsrechtelijke positie van promovendi, die recht hebben op dezelfde arbeidsvoorwaarden als hun collega's met vaste contracten. Daarnaast willen we de aanstelling van hoogleraren met een onderwijsprofiel bevorderen, zodat onderzoekers zich meer kunnen richten op hun specifieke expertise en werkdruk kunnen verminderen. Zo zorgen we ervoor dat talent niet verloren gaat en de Nederlandse kennisinstellingen tot de wereldtop blijven behoren.</p> <p>11.6.3 Financiering van wetenschappelijk onderzoek</p> <p>Het huidige financieringsmodel leidt tot een situatie waarin wetenschappers onnodig veel tijd kwijt zijn aan het indienen van onderzoeksbeurzen, ten koste van hun daadwerkelijke onderzoekstijd. Wij vinden het essentieel om te werken aan een structureel bekostigingsmodel dat de kwaliteit en vrijheid van onderzoek garandeert. We willen wetenschappers meer zekerheid geven, zodat zij niet alleen met toegepaste onderzoeksdoelen bezig hoeven te zijn, maar ook ruimte hebben voor fundamenteel onderzoek dat vaak later pas zijn waarde bewijst.</p>
--	--

	<p>Daarnaast pleiten we ervoor dat de overheid 3% van het BBP investeert in Onderzoek & Ontwikkeling, in lijn met het Europese streefgetal. Dit kan enkel worden behaald door een sterke samenwerking met het bedrijfsleven en andere private financiers, zonder daarbij de onafhankelijkheid van de wetenschap in gevaar te brengen. Ook moeten alle wetenschapsdomeinen, van alfa- tot gamma- en bètawetenschappen, evenwichtig worden gefinancierd, zodat Nederland zowel in de breedte als in de diepte wetenschappelijke vooruitgang kan boeken.</p> <p>11.6.4 Internationale kennisuitwisseling en samenwerking</p> <p>Complexe, mondiale vraagstukken vragen om internationale samenwerking en kennisuitwisseling. Het is van groot belang dat Nederlandse onderzoekers en studenten toegang hebben tot Europese en mondiale uitwisselingsprogramma's, zoals het Erasmusprogramma, zodat zij internationaal kunnen leren en bijdragen. We pleiten voor een internationaal onderzoeksplatform waarop publiek gefinancierd onderzoek kosteloos toegankelijk is, zodat kennis snel en breed gedeeld</p>
--	--

	<p>kan worden.</p> <p>Tegelijkertijd moeten we zorgvuldig omgaan met kennisuitwisseling om te voorkomen dat onze wetenschappelijke ontdekkingen door andere mogelijkheden voor schadelijke doeleinden worden ingezet.</p> <p>11.6.5 Diversiteit en inclusie in de wetenschap</p> <p>Om een compleet beeld van de samenleving en haar uitdagingen te krijgen, is het belangrijk dat de wetenschap een afspiegeling vormt van de maatschappij. Wij pleiten voor meer multi- en interdisciplinair onderzoek en willen dat studenten, promovendi en postdocs van diverse achtergronden structureel betrokken worden bij het maken van wetenschapsbeleid. Om diversiteit te bevorderen moet de selectie van onderzoeksvorstellen zo veel mogelijk anoniem plaatsvinden, zodat inhoudelijke kwaliteit voorop staat. Wij willen dat kennisinstellingen meer capaciteit en ondersteuning krijgen en pleiten voor een tijdelijk vrouwenquotum in wetenschappelijke functies om de diversiteit in de wetenschap te versterken.</p> <p>11.6.6 Open wetenschap en datatoegang</p>
--	---

	<p>Open wetenschap is cruciaal voor het bevorderen van transparantie, toegankelijkheid en de maatschappelijke impact van onderzoek. Wij vinden dat de overheid en kennisinstellingen moeten streven naar een model waarin onderzoeksresultaten en data, mits passend binnen de kaders van privacy en ethiek, vrij beschikbaar zijn. Door open toegang tot wetenschappelijke kennis te garanderen, dragen we bij aan de versnelling van innovatie en het verlagen van drempels voor verdere ontdekking.</p> <p>Data die verzameld wordt in het kader van publiek gefinancierd onderzoek, moet – met inachtneming van de privacywetgeving en onder de nodige voorwaarden – toegankelijk gemaakt worden voor andere onderzoekers. Op die manier kan kennis sneller opgebouwd en publieke financiering van onderzoek efficiënter ingezet worden.</p> <p>Om dit te realiseren, willen we dat instellingen actief worden ondersteund bij de implementatie van open access-publicaties en het delen van onderzoeksdata via open platforms. Ook pleiten wij voor het invoeren van standaarden voor datadeling en samenwerking tussen onderzoeksinstituten, zodat samenwerking wordt vergemakkelijkt en dubbel werk wordt voorkomen. Daarbij moeten onderzoekers worden gefaciliteerd in het publiceren</p>
--	--

	van open data door middel van subsidies en technische ondersteuning, zodat zij zonder grote belemmeringen kunnen bijdragen aan een open wetenschapscultuur.
Toelichting	Het huidige onderwijs hoofdstuk was erg verouderd, daarom dat we dit herschreven hebben zodat er een sterk tijdloos stuk staat.